

**Kāda
ugunsgreka
anatomija.**

Pirms nepilniem diviem gadiem ugunsgreks zemnieku saimniecībai Jaunkalni Kazdangas pagastā izpostīja klēti un graudu kalti teju pusotra miljona vērtībā. Valsts policijas izmeklēšanā iespējamie iemesli nav atklāti.

→ 6.-7. lpp.

Lielāki valsts pabalsti, sociālie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, konsultācijas potenciālajiem aizbildņiem, adoptētājiem un audžuģimenēm.

→ 4. lpp.

Veģetārisms – tā ir domāšana, saka leva Lizete Rožkalna.

→ 10. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
0,68 eiro

Nr. 76
(11 458)

Pirmdiena, 2019. gada 8. jūlijs

Četras interesantas izstādes

Kuldīgā pagājušās nedēļas nogalē atklātas četras mākslas izstādes, kurās skatītājiem tiek piedāvātas gan klasiskas vērtības, gan laikmetīgās mākslas paraugi.

Izstādi *ARS – māksla un medicīna* vēl pirms atklāšanas tika apskatīt Latvijas Nacionālā muzeja krājuma speciālisti, kuri Kuldīgā bija caurbraucot. Attēlā – Ilze Tauriņa, Daina Auziņa un Māra Lāss.

Līdz 11. augustam Kuldīgas Mākslas namā skatāma izstāde *ARS – māksla un medicīna*. Tajā ir daļa no medicīnas sabiedrības ARS mākslas kolekcijas, kurā ir ap 50 mākslas darbu un kas veidota 25 gadus. Izstādē skatāmi Ievas Iltneres, Irēnas Lūses, Vijas Zariņas, Frančeskas Kirkes, Kristapa Zariņa, Kaspara Zariņa, Ilmāra Blumberga un citu autoru darbi.

Kuldīgas mākslinieku rezidences galerijā skatāma izstāde *Leipcigas plejliste*. Izstādes kurators Uldis Pētersons saka, ka Leipciga ir

jaunā Berlīne un pamatoti pretendē uz Vācijas radošās galvaspilsētas titulu. Modernajā *Plagwitz* rajonā bijušās kokvilnas dzirnavas kļuvas par Leipcigas mākslas centru. Tajā atrodas vairāk nekā 120 mākslinieku studijas, darbnīcas un galerijas.

Kuldīgas mākslinieku rezidences galerija 2. stāvā aicina uz projekta *Viesmīlība* izstādi. Tā tapusi kuratoru vasaras skolas laikā kā radoša pētījuma rezultāts. Būtiska nozīme bijusi mijiedarbei ar vietējiem iedzīvotājiem,

ieskatoties aiz Kuldīgas tūrisma *fasādes*, sadarbojoties ar māksliniecēm Annemariju Gulbi un Luīzi Rukšāni.

Savukārt Līvijas Rezevskas izstāžu zālē vienkopus skatāmas trīs personālizstādes: Ievas Tālivalža Muzikantu gleznas un tēlniecības darbi, kā arī viņu dēla – topošā mākslinieka – Emīla Kristiāna gleznas.

Iveta Grīniņa

Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Līga Medne, absolvējot Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu mēbeļu dizaina specialitātē, diplomdarbā darinājusi gultiņu meitiņai Annai.

→ 3. lpp.

Iekšējās trauksmes celšanas noteikumi atbilstoši jaunajam likumam izstrādāti arī Kuldīgas novada pašvaldībā.

→ 3. lpp.

Vilgālē mācīs pēc Montessori metodes. „Tas ir milzīgs izaicinājums mums visiem,” saka Vilgāles pamatskolas direktore Aiga Žile.

→ 5. lpp.

Onkoloģisko pacientu atbalsta biedrība *Dzīvības koks* jūlijā aicina uz pasākumiem Liepājā.

→ 11. lpp.

Trešdien, 10. jūlijā:

- Futbola tiesnesis Andris Treimanis aizvien atvērts jauniem izaicinājumiem.
- Dzintars – gan skaists un vērtīgs, gan veselīgs.
- Kas ārzemju tūristus pievelk Kuldīgai.
- Rudbāržos Šefleru ģimenes dārzniecība iet plašumā.
- Jaunā skolotāja Marta Pujāte.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Ir iemesls lepoties

Inguna Spulniece, tālr. 63350565, inguna.spulniece@kurzemnieks.lv

Atvaļinājuma pēdējās dienas pavadīju, staigājot pa pilsētu un braucot pa Kuldīgas un Alsungas novadu. Nekas cits neatliek, kad reizi piecpadsmit gados atbrauc radi no kaimiņvalsts. Vai nu pateicoties darba specifikai vai dabiskajai zinātkārei, pēc pastaigas pa Kuldīgu izpelnījos radu atzinību – tik daudz zinot par savu pilsētu, par visu stāstot ar tādu aizrautību. Vienīgais klupšanas akmens izrādījās Gotlība sēta, pie kuras stomīgā krievu valodā (māsīcas vīrs latviski nerunā) sāku kaut ko murmināt par sarkano un balto teroru. Šajā brīdī pieteidzās glābējzvēns – visiem pazīstamā gide Ludmila Ullase, pārņemot stāstījumu savās rokās.

„Cik tuvākā apkārtnē ir interesanta un ļaudis atsaucīgi!”

Kad vēlāk kafejnīcā *Pagrabiņš* apsēdāties iedzert kafiju, viesi to vēlējās ar saldo krējumu, nevis pienu. Kā uz burvju mājienu galdā gadījās krējuma trauciņš. Ziņkārīgā māsīca (pēc izglītības interjera dizainere) nebija spējīga palaist garām nevienu pagalmiņu, nevienu divstāvējo šķūnīti vai puķu dārziņu. Neviens viņu ārā nerādīja.

Nākamajā dienā devāmies Jūrkalnes virzienā.

Kamēr viesi apskatīja Īvandes ūdensdzirnavas, kāds vietējais kungs izstāstīja visu gan par sevi, gan pagastu, bija gatavs teju labākās sēņu vietas izrādīt. Īvandes muižai sākumā kautrīgi staigājām apkārt, bet tad nāca kāds puisis un laipni piedāvāja arī telpās ielūkoties. Ieraugot skaisto interjeru, mani viesi lielajā zālē gandrīz vai valsi uzdejoja. Ēdoles pilī līdz gidam nemaz netikām. Kāda laipna darbiniece par baltu velti parādīja pils vecāko mēbeļi – skapi, pastāstīja par jauno piedāvājumu kāziniekiem un vēl šo to.

Alsungā sklandraušus nopirkām un vafeļu trubiņās meklējām bērniņas garšu. Arī pils pagalmu izpētījām un no laipnas domes darbinieces uzzinājām, ka muzejā iekļūsim, ja piezvanīsim iekšā laidējam un pagaidīsim. Atpakaļceļā vēl izšāvām cauri Mazīvande, nobraucām gar Ķīmales muižu, apskatījām Padures klēti un pili, kurā saimnieks piedāvāja ekskursiju no bērniņiem līdz pagrabam. Bet visa noslēgumā Padures lavandu lauku saimniece stāstīja, kā lavandas audzēšanas. Bet vakarā radi atzina: „Katru ziemu braucam uz Tenerifi, esam pieraduši pie spāņu atvērtā rakstura, bet nūdien nedomājam, ka Latvijā iegūsim tik daudz informācijas un satiksim tik atsaucīgus cilvēkus!” Un mani tajā brīdī pārņēma patiens lepnums.

TRIS VIEDOKĻI

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izstrādājusi gaisa piesārņošanas samazināšanas rīcības plānu laikam līdz 2030. gadam. Tajā analizētas kaitīgo vielu izmešanas vidē jeb emisiju tendences, prognozes un galvenās problēmas pēc Eiropas Komisijas noteiktajiem mērķiem šajā jomā. Aprēķini rāda, ka Latvijā jārikojas, lai gaisa piesārņojumu mazinātu. Plānā ir izvirzīti deviņi virzieni. Viens no tiem ir emisiju mazināšana mājāsaimniecībā no sadedzināšanas iekārtām, īpaši malkas krāsnīm.

VAI, JŪSUPRĀT, BŪTU JĀSAMAZINA MALKAS APKURES KRĀSNIS?

Nekurina tīru malku

1. Aldris Zalkovskis, SIA Tehnoloģiju parks valdes pārstāvis:

– Piekrītu, ka būtu jāsamazina cietā kurināmā izmantošana, jo sen vairs nav tie laiki, kad kurināja ar labu malku. Tā maksā ļoti dārgi, un cilvēki meklē lētākus variantus – celtniecības materiālus, kas piesātināti ar ķīmiskām vielām, pārpalikums no mēbeļu ražošanas u.tml. To var just rudenos un ziemās, kad spiedīgāks gaiss un dūmi nāk lejā. Būtībā tie vairs nav tikai dūmi. Enerģiju var iegūt no citiem

avotiem, piemēram, saules vai vēja. Uzskatu, ka tas ir labāk, nekā radīt CO₂ izmešus gaisā. Cilvēki interesējas par alternatīvu apkuri, bet noteikti ne ekoloģijas dēļ. Pensionāri, kuri sūri grūti iekrājuši kapitālu no zemās pensijas, interesējas par gaisa siltumsūkņiem. Tie ir ātri ierīkojami, izmaksas ļoti tuvu malkas cenai. Cilvēkam vairs nav jāskaldā, jākrauj šķūnītī, jānes istabā. Tā ir motivācija. Arvien vairāk šādu apkures veidu ierīkojam gados vecu cilvēku mājokļos. Tiek arī kombinēts, jo malkas

krāsnis vai plītis ātri atdziest, bet nesiltinātajās mājās cilvēki vēlas pamosties no rīta pietiekami siltā istabā. Ja reiz tas ir valsts plāns, būtu ļoti labi dot līdzfinansējumu. Ja, piemēram, būtu 50% atbalsts no Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta vai cita fonda, tad cilvēki noteikti pārietu uz videi nekaitīgākām apkures sistēmām. Bet nebūs iedzīvotāju atsaucības, ja tas ir tikai *ķeksīša* ielikšanai labo darbu sarakstā Eiropas Savienības kontekstā.

Pareizi uzmūrētās nepiesārņo

2. Elijs Bite, skursteņslauķis: – Lielāko piesārņojumu rada cietā kurināmā ilgdedzes apkures ierīces, tādas kā, piemēram, *Jotul* tipa čuguna krāsnis. Ar tām ir problēmas, jo var samazināt vai noslēgt skābekļa padevi, un diezgan daudz oglekļa aiziet gaisā. Kuldīgas vecpilsētas lielā daļā ir vecās podiņu krāsnis, kuras pareizi uzmūrētas. No tādām maz oglekļa nonāk vidē, jo lielākoties viss sadeg. Tāpēc nedomāju, ka būtu labi šīs klasiskās apkures

ierīces aizliegt. Vairāk pārbaudīt un koriģēt vajadzētu ilgdedzes apkures ierīču izmantošanu. Kaut kāda smaka nāk no visām krāsnīm. Galvenais, lai tās būtu pareizi iztīrītas un pareizi ekspluatētas. Jā, pašreiz mums ir maz labu mūrnieku, bet tāpēc visiem nav uzreiz jājauc nost krāsnis un jāierīko vai jāpieslēdzas centrālajai apkurei. Par minēto valsts plānu vairāk jāinformē un jāizskaidro, citādi var pārprast. Runājot par malkas kvalitāti, tā visos laikos bijusi vienāda.

Protams, ja tā ir malka, nevis kaut kas cits. Malkai var būt lielāks vai mazāks mitruma daudzums, bet tas ietekmē vien to, cik labi malka sadeg. Svarīgi, kā tiek kurināts. Ja ar slapju malku piebāž pilnu krāsni, protams, tā neizdeg. Uzmetot pa vienai, divām pagālēm uz karstām ogleņiem, sadegs tāpat kā sausā. Vienīgi temperatūras koeficients samazinās. Būvējot jaunās dzīvojamās mājas, lielākoties ierīko granulū apkuri. Jebkurā gadījumā skursteņslauķiem darba netrūks.

Progress ir

3. Viktors Gotfridsons, Kuldīgas novada domes izpilddirektors:

– Šaubos, vai laukos pašvaldība var ietekmēt to, kādus apkures veidus iedzīvotāji izmanto savu mājokļu apsildei. Nedomāju, ka ar represīvām metodēm būtu tas jāmaina. Laukos lielākajā daļā nav centralizētas siltumapgādes. Pilsētā šajā ziņā šis process jau vairākus gadus virzās diezgan labi –

centralizēta siltumapgāde attīstās. Ik gadu tai tiek pieslēgti jauni objekti, tostarp gan uzņēmumi un sabiedriskās ēkas, gan dzīvojamās mājas. Līdz noteiktai robežai tas notiek par *Kuldīgas siltumtīklu* naudu, bet sava daļa jāfinansē patērētājam pašam, tāpēc tas process ļoti strauji nenotiek. Vecpilsētā ne visiem ir tādas iespējas. Ir cilvēki, kuri uzskata, ka viņiem tas nav izdevīgi. Mēs arī nespējam,

ļaujām izvēlēties. Nedomāju, ka centralizēto apkuri cilvēki izvēlas, domājot par vides aizsardzību, tie vairāk ir ekonomiski apsvērumi, kā arī ērtības, jo malkas sagāde kļūst arvien dārgāka. Agrāk vai vēlāk cilvēki sapratīs, ka centralizēti saņemt siltumu ir lētāk un izdevīgāk. Progress ir. Malkas apkure samazināsies, un gaiss kļūs tīrāks.

Daina Tafelberga

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kas ir bezatkritumu dzīvesveids, vai jūs to atbalstāt?

Marija Štrāle, strādā kafejnīcā *Stender's*: – Pārāk neko lietas labā nedaru, taču atkritumu maiņiņi vietā lieku veikalā plastmasas maisiņus. Šķirojam atkritumus organiskajos un neorganiskajos. Šāds dzīvesveids ir ļoti labs, jo mazāk tiek piesārņots, mazāk pirktais nevajadzīgas lietas.

Anete Roze, strādā apkalpojošā sfērā: – Man vienmēr līdzī ir auduma maisiņš, kas noved pie tā, ka mājās nav atkritumu maiņiņu. Es gribētu šķirot, taču dzīvoju dzīvoklī, un man nav vietas, kur to darīt. Ja to darītu, būtu ļoti tālu jāved prom atkritumi. Mums ir jānāca arī savām atvasēm, ka aiz sevis ir jāsavāc, ka uz ielām papīriņi nav jāmet. Ir jāsauc ar sevi. Uzskatu, ka arī pilsētā vajadzētu kaut ko darīt, lai veicinātu cilvēku vēlmi to darīt.

Dace Kalniņa, radoša mamma: – Diemžēl ar burciņām vēl apkārt nestaiģājam, bet ar maisiņiem man ir pilna soma, lai veikalā vienmēr būtu līdzī. Sāku to darīt, jo dzīvoju ļoti tīrā vidē un gribu to tādu saglabāt. Nav jauki, kad bērni redz, ka iebrauc cilvēki mežā un izmet atkritumus – tas neiederas mūsu vidē. Ejoj gar jūru vai mežā ieraugot atkritumus, savācam tos. Apģērbus mēs cenšamies pirkt lietotus. Ja šķiet, ka kaut kas ir sabojājies, salaboju. Bērnu apģērbi iziet caur piecām ģimenēm.

Aleksandra Balode, strādājoša pensionāre: – Cenšos piekopt šo dzīvesveidu, bet vēl ir, kur augt. Sākam ar atkritumu šķirošanu. Veikalā nopirkto maisiņus izmantojam kā miskastes maisiņus. Nav labi izmest atkritumus tur, kur nevajag. Briesmīgi ir tas, ka izmet miskasti un vēl dedzina pie mājām, un viss tas nelabais gaiss ceļas augšā.

Sandra Laizāne, studente: – Pašlaik man par to ir pārdomas, cenšos iesākt ar mazumiņu. Manuprāt, uzreiz nevar pāriet uz bezatkritumu dzīvesveidu. Iesāku ar atkritumu šķirošanu. Ja ir iespējams kādai lietai dot otro dzīvi, tad daru to. Dommāju, ka tas ir svarīgi. Mēs nevaram padarīt dabas kaitējumu nebijušu, bet varam mazināt turpmāko.

Estere Pētersone, studente: – Pati neko īpaši nedaru, jo tas šķiet ļoti grūti. Vienīgi skolā šķiroju. Par šo tēmu es zinu daudz, esmu lasījusi un dzirdējusi, ka par to runā pasākumos. To vajadzētu attīstīt. Ja vairāk cilvēku to piekops, arī dabai būs labāk.

Norgita Līga Horste
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Ja ir statuss un atbilst nosacījumi

Izskatot to cilvēku sarakstu, kuri gaida pašvaldības mājokli Kuldīgā, novada domes dzīvokļu komisijas pārstāves interesējās, kas notiek tad, ja gaidot mainās iedzīvotāja statuss vai nosacījumi, pēc kuriem telpas pienākas.

PIECUS GADUS NEPIENĀKAS

Starp tiem, kuri rindā ir vairākus gadus, esot tādi, kuriem pašiem vai dzīvesbiedriem uzrādies īpašums un vairs nav maznodrošinātības vai trūcīgas personas statusa. Dzīvokļu speciāliste Elīna Iljina uzsvēra, ka to noteikti pārbauda brīdī, kad atbilstošais dzīvoklis atradies. Tad arī tiek lemts, vai tas pienākas. Saistošajiem noteikumiem neatbilda kāda sieviete ar nepilngadīgu bērnu, kura lūdza dzīvokli pilsētai tuvējos pagastos. Viņa šķiras no dzīvesbiedra un

kopīgo īpašumu atstāj viņam. Lai gan pašvaldībai dzīvokli būtu, skaitās, ka viņai ir savs īpašums, tādēļ palīdzība nepienākas. Atteikts arī vīrietim, kurš pērn savu īpašumu pārdevis. Noteikumi paredz, ka palīdzību viņš drīkstēs lūgt tikai pēc pieciem gadiem.

IZDEVĪGĀK MAINĪTIES AR PRIVĀTAJIEM

Kāda sieviete ar invaliditāti lūdza vienistabas dzīvokli, pretī solot savu privātmāju Kuldīgā un palielu zemes gabalu. Iesniegumā viņa raksta, ka mājā nav kanalizācijas un ūdensvada, bet veselība vairs neļauj pilnus spaiņus nēsāt. Bez saimnieces atļaujas īpašumā uzturas kāds alkoholiķis, ar kuru viņa nespēj cīnīties. E. Iljina atzina, ka dāvinājumu drīkst pieņemt tikai tad, ja to var izmantot pašvaldības funkcijām. Ja māju kā dzīvojamo fondu vēl varētu izmantot, tad nav

skaidrs, ko darīt ar zemi. Komisija vēlējas sievietei palīdzēt, tomēr atzina, ka par to komiteju un domes sēdē jādiskutē deputātiem. „Ja kundzei būtu atbalsta persona, kas palīdz māju samainīt pret privātu dzīvokli, viss atrisinātos ātrāk un viņai izdevīgāk,” pārliecināta dzīvokļu speciāliste. Pēc domes sēdes komisija to izskatīs atkārtoti.

KAD BŪS DOKUMENTI

Līdz statusa iegūšanai uzņemšana dzīvokļu rindā atteikta diviem vīriešiem, kuri nesen atbrīvojušies no ieslodzījuma. Viens trūcīgā statusu nav nokārtojis no 27. maija, otrs no cietuma iznācis 1. jūlijā. Komisijas pārstāve Diāna Lūse zināja teikt, ka pēdējam tūlīt bija jānododas uz rehabilitācijas centru – tāda bijusi vienošanās. Savukārt dzīvokļu speciālistei viņš apgalvojis, ka mājoklis

vajadzīgs tāpēc, ka viņš atrodas policijas uzraudzībā.

STRĀDĀ AR PARĀDNIEKIEM

Kāda sieviete no laukiem par trīsistabu dzīvokli uzkrājusi 628 eiro īres parādu. Viņa ielikta rindā maiņai pret vienistabas mājokli – par to būtu jāmaksā mazāk, un rastos iespēja dzēst arī parādu. Citai sievietei parāds ir 934 eiro. Ar *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem* (KKP) noslēgta vienošanās, katru mēnesi ieskaitot 100 eiro. Vīrietis, kurš parādā 298 eiro, ticies ar E. Iljinu un skaidrojis, ka tā gadījies veselības stāvokļa dēļ. Ar viņu līgums pagarināts uz sešiem mēnešiem.

Komisija nolēma nepagarināt līgumu ar cilvēku, kurš gadiem neko nav maksājis, parāds ir 1400 eiro, bet viņa postījumi pašvaldības dzīvoklī izmaksājuši KKP vēl

pusotru tūkstoši. Komisijai nav cerību, ka naudu piedzīt izdosies bez tiesu izpildītāja, bet neizskatās ticami arī tas, ka no vīrieša bez pastāvīgiem ienākumiem vispār varēs ko atgūt.

IZSLĒDZ NO RINDAS

Komisija no rindas izslēdza deviņus cilvēkus, kuri neatsaucās aicinājumam pārreģistrēties. No 11 uzrunātajiem pēc brīdinājuma vēstules atsaucās tikai divas sievietes. E. Iljina informēja, ka vispārējā rindā gaida 28 cilvēki, bet speciālajā – pieci. Pilsētā brīvi ir septiņi dzīvokļi, no kuriem divi tiek turēti rezervē domes vajadzībām, jo līdz decembrim jāatrod, kur dzīvot vairākām ģimenēm no Raiņa ielas 21. nama. Tā ir mājiņa kultūras centra pagalmā, kas tiks pārbūvēta, kad sāksies kompleksa rekonstrukcija.

Inguna Spuleniece

Gultiņa un rakstāmgalds reizē

Kuldīdzniece Līga Medne, mēbeļu dizaina specialitātē absolvējot Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu (KTTT), diplomdarbā darinājusi gultiņu meitiņai Annai. Bet to var pārveidot arī par rakstāmgaldu.

Profesionālās izglītības kompetenču centru šogad beiguši 136 audzēkņi, kuriem nedēļas nogalē bija izlaidums. Viņi apguvuši šādas pilna laika programmas: mēbeļu dizains, ēdināšana, tūrisma pakalpojumi, manikīrs un pedikīrs, automehāniķu un autoatslēdznieku specialitāte, konditoreja, gaļas produktu ražošana. Pārējās ir dažādas tālākizglītības programmas. 64 beidzēji ir Kuldīgas novada iedzīvotāji.

ROBEŽU PAPLAŠINĀŠANA

„Diplomdarbu varēju paveikt arī sadarbībā ar meistariem, bet izvēlējos taisīt pati. Tas bija ļoti personisks – bērna gultiņa, ko var pārveidot par rakstāmgaldu. Dizainā svarīgi, lai izstrādājums būtu kvalitatīvs un ilgi izmantojams,” skaidro Līga. Darba tapšanas laikā meitiņa bijusi vēl pavisam maza: „Paldies visiem, bez kuriem nespētu to paveikt atvēlētajā laikā: skolotājiem Jānim Feldbergam un Mārtiņam Medniekam, mūsu jaukajām ģimenēm, pacietīgajai meitiņai Annai un citiem, kuri atbalstīja!”

Par programmas izvēli L. Medne saka: „Tas bija kā izaicinājums. Esmu mājturības skolotāja. Latvijas Lauksaimniecības universitāti absolvēju programmā *Mājturība un vizuālā māksla* un gadu nostrādāju skolā. Gribējās savu iespēju robežās mazliet paplašināt, un tehnikums to piedāvāja. Tā ir pieaugušo izglītības programma. Dizains un praktiska darbošanās man tuva, bet gribēju arī tehniskas zināša-

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma absolventes Līga Mednes diplomdarbs – par rakstāmgaldu transformējama bērna gulta.

nas. Tehnikums iedeva stiprus pamatus materiālu zinībās un kokapstrādē.”

SAPLĀKSNIS – ATKAL MODERNS

Līgas mazulītei tagad ir četri mēneši, un, kad gultiņa iecerēta, viņa vēl nebija nākusi pasaulē. Mēbeles izgatavošana aizņēmusi apmēram divus mēnešus. „Izvēlējos saplāksni, jo tas vislabāk atbilst iecerai un ir moderns materiāls. Rezultāts par 90% ir tāds, kā cerēts. Laika trūkuma dēļ atteicos no dažām virpotām detaļām. Gultiņa tapa

skolas darbnīcā, izmantoju dažādus zāģus, biežumošanas ēveli, CNC darbgaldus, uz kura projektēju sānu režģojumu, lietoju urbju, slīpmašīnas,” Līga uzskaita.

Jautāta, vai ar mēbeļu dizaineres diplomu tiks saistīta nākotne, L. Medne atbild: „Laiks rādīs, jo meitiņai jāpaaugas. Bet izaugsmei tas bija ļoti vērtīgi. Svarīgākais ir pierādīt sev, ka tas man patīk, un ceru, ka arī izdodas.”

Iveta Grīniņa
Līgas Mednes arhīva foto

Kā organizēt darbu

Kuldīgas novada pagastu pārvalžu vadītāju kārtējā tikšanās bija veltīta darba organizācijas jautājumiem. Tika runāts par labāko veidu, kā veikt auto-transporta izmantošanas uzskaiti, un par iekšējo trauksmes celšanas sistēmu atbilstoši likumam, kas nesēn stājās spēkā.

TRANSPORTA IZDEVUMI

Pašvaldības autotransports jau tagad daļēji ir aprīkots ar iekārtām, kas ļauj nolaist gan maršrutu, gan degvielas patēriņu un citus rādītājus, kas ļauj kontrolēt transporta izmantošanu. Pašvaldības auditors Inga Kaltnece informēja, ka izmēģināts cita uzņēmuma piedāvājums. Ierīces tika uzliktas uz vienas pašvaldības vieglās automašīnas un uz viena autobusa. Mēnesi dati tika reģistrēti divās sistēmās, kas pēc tam tika salīdzinātas, lai izvēlētos, kura uzņēmuma sistēma dot pilnīgāku priekšstatu. I. Kaltnece uzsvēra, ka iepriekš veiktais audits pierāda – transportam, kas aprīkots ar globālās pozicionēšanas sistēmu (GPS), degvielas patēriņš ir mazāks, lielāko patēriņu veido skolēnu un citu interešu grupu pārvaļējumi. Tāpat nepieciešams nodrošināt autobusu šoferu darbu un atpūtas laika uzskaiti. Izmēģinājuma laikā izdevies iegūt noderīgu informāciju, lai pieņemtu lēmumus par tālāko uzskaites sistēmu. Piemēram, tika

noskaidrots, ka GPS signāla pārrāvumi netraucē iegūt pietiekamu maršruta pārredzamību. Ir iecere ar kontroles sistēmām aprīkot visus skolēnu autobusus.

TRAUKSMES CELŠANA

I. Kaltnece informēja par iekšējās trauksmes celšanas noteikumiem, kas atbilstoši jaunajam likumam izstrādāti pašvaldībā. Likums aizsargātu trauksmes cēlētājus. Tie var būt privātpersonas, kuras savā darbavietā konstatē neizdarību, bezdarbību vai rīcību, kas var apdraudēt sabiedrisko drošību. I. Kaltnece minēja piemēru, ka trauksmi var celt skolas virtuves darbinieks, kurš redz, ka tiek izmantoti produkti ar beigušos derīguma termiņu. Katra sūdzība nevar tikt uzskatīta par trauksmes ziņojumu, tam jāatbilst noteiktiem kritērijiem. Trauksmes cēlētājam nedrīkst būt anonīms, viņam saistībā ar ziņojumu nedrīkst būt personiskās intereses, un ir vēl minēti vairāki nosacījumi. Pašvaldībā ir izveidota iekšējā trauksmes celšanas sistēma, kā to prasa likums. Ir konkrēta kontaktpersona un atsevišķs e-pasts ar ierobežotu pieeju. I. Kaltnece uzsvēra, ka gan likuma nosaukums, gan formuluļejums vēl aizvien daudzām šķiet mulsinošs, bet viņa izteica cerību, ka šī sistēma ļaus labāk atklāt un novērst nepilnības ikdienas darbā un ka ieguvēji būs visi.

Iveta Grīniņa

MEDIĶI ZIŅO

Traumu nav daudz

Kuldīgas, Skrundas un Alšungas novadā no 28. jūnija līdz 5. jūlijam dienesta brigādes devušās uz 50 izsaukumiem. Slimnīcā nogādāti 29 pacienti, tostarp trīs bērni. No apkalpotajiem pacientiem viena sieviete un četri

Informē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe Baiba Būvmeistere.

vīrieši bijuši alkohola reibumā. Viena trauma gūta sportojot, vēl viena – braucot ar transportlīdzekli. Notikušas deviņas sadzīves traumas. Cietis viens bērns, kurš nogādāts ārstniecības iestādē.

Lai cilvēkiem labāk

Pamazām no valsts un Eiropas Savienības līdzekļiem tiek piešķirta nauda un dažādi pakalpojumi, lai kaut nedaudz atvieglotu dzīvi tiem sabiedrības locekļiem, kam tas visvairāk vajadzīgs.

No jūlija Latvijā palielināts pabalsts bērniem un pieaugušajiem ar ļoti smagu invaliditāti. Labklājības ministrija ieviesusi jaunu – adopcijas – pabalstu, lai veicinātu vēlmi pieņemt ģimenē bez vecāku gādības palikušus bērnus. Darbu turpina projekts *Kurzeme visiem*, kurā palīdzību un padomu var saņemt gan cilvēki ar īpašām vajadzībām, gan to tuvinieki.

Labklājības ministrija

Kopšanas pabalsts bērniem un pieaugušajiem

Tas paredzēts bērniem ar ļoti smagu invaliditāti un pieaugušajiem, kuriem invaliditātes cēlonis ir slimība no bērnības. Pabalsts palielināts par 100 eiro – tagad tas būs 313,34 eiro mēnesī.

„Bērni ar smagu invaliditāti nevar dzīvot bez vecāku vai atbalsta personas pastāvīgas palīdzības. Un nekā jau nemainās, kad šie bērni sasniedz pieaugušā vecumu,” uzskata labklājības ministre Ramona Petraviča.

Bērna adopcijas pabalsts

No 1. jūlija tiek ieviests bērna adopcijas pabalsts. Tā lielums mēnesī atkarīgs no bērna vecuma un valstī noteiktās minimālās algas. Katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz septiņiem gadiem tas būs 25% no minimālās mēneša darba algas. Kamēr tā valstī ir 430 eiro, šis pabalsts ir 107,50 eiro mēnesī. No septiņiem līdz 18 gadiem pabalsts ir 30% no minimālās mēneša darba algas (129 eiro mēnesī).

Pabalsta lielumu pēc labklājības ministra ierosinājuma Ministru kabinets varēs pārskatīt atbilstoši valsts budžeta iespējām, izvērtējot ekonomisko situāciju valstī un ņemot vērā Centrālās statistikas pārvaldes noteikto vidējo faktisko patēriņu cenu indeksu.

Bērna adopcijas pabalstu piešķir un izmaksā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA), kad saņemts adoptētāja iesniegums. Adopcijas pabalsta piešķiršanu un izmaksu par periodu no 1. jūlija VSAA uzsāks ne vēlāk kā no 1. oktobra. Šis laiks vajadzīgs, lai VSAA veiktu nepieciešamās izmaiņas informācijas sistēmās.

„Atspaidis man un Ričardam”

VIEDOKLIS

Tā par pabalsta palielinājumu saka kuldīdzniece Evija Manguža, kura viena audzina deviņgadīgo Ričardu.

Mācību laikā puisītis ir Pelču speciālajā pamatskolā-attīstības centrā, dodot mammai atelpas brīdi no nepārtrauktas dēla pieskatīšanas, nodarbībām ar viņu, fiziskas piepūles, Ričardu cilājot ratiņkrēslā. Vasarā būtu ļoti vajadzīga aukle – kaut uz pāris stundām dažas dienas nedēļā. Evija priecājas, jo šo naudiņu varēsot novirzīt aukles algosāšanai. „Esmu prasījusi aukli no sociālā dienesta, bet tur ir iepirkums, visādas atrunas. Vislielākās problēmas man ir, lai aizietu uz veikalu. Kopā ar Ričardu tas ir grūti. Viņš kaut ko grib, bet es nesaprotu, ko. Tad sākas kliegšana pa visu veikalu. Man ir kauns no apkārtējiem, jo cilvēki ir ļoti dažādi – tādi, kas saprot, un tādi, kas nesaprot. Gribētu vismaz divas stundas nedēļā veltīt tikai

sev,” Evija pasapņo. Tad padomā un piebilst: „Ričardam ir nepieciešams audiologopēds, kas strādā refleksu, rīšanas, košanas procesa attīstībai. Viena vizīte maksā 25 eiro. Laikam jau varēšu šo naudu izmantot tam.” Vēl pēc brīža viņa ieminas, ka varēs Ričardam vairāk nopirkt vitamīnus.

Ričards ir iesaistīts arī projektā *Kurzeme visiem*. Viņš saņems ergoterapeita un fizioterapeita pakalpojumus. *Atelpas brīdi* Evija neizmanto: „Man būtu grūti atstāt Ričardu pie svešiem cilvēkiem uz ilgu laiku. Ja kādam līdz galam neuzticos, to nespēju. Bet nesaku nē. Vēl padomāšu.”

Evija priecājas, ka Ričards kļūst aizvien komunikablāks, ilgāk spēj noturēt rokās karoti, pats cenšas to pielikt pie mutes un paņemt ēdienu. Kājās celties vēl nevar, to mēģinās darīt pēc rudenī paredzētās gūžas operācijas.

Šogad īpašās kopšanas pabalsta palielinājumam valsts budžetā paredzēti 2,7 miljoni eiro,

2020. un 2021. gadā – vairāk nekā 5,5 miljoni eiro.

2018. gadā šo pabalstu ik mēnesī saņēma vidēji 2072 cilvēki par bērniem ar ļoti smagu invaliditāti un 2316 ar pirmo invaliditātes grupu no bērnības.

Adopciju tas neveicinās

VIEDOKLIS

Kuldīgas novada bāriņtiesas priekšsēde Inta Sūna valsts centienus palīdzēt adoptētājiem sauc par labas gribas žestu, tomēr atzīst, ka adopciju tas īpaši neveicinās: „Valsts mēģina motivēt dažādiem līdzekļiem. Bet, vai nauda ir motivācija adopcijai? Domāju, ka ne. Bet tas ir diskutējams jautājums.”

I.Sūna uzsver, ka cilvēki ir ļoti atvērti, lai sniegtu bērniem ģimeni, bāriņtiesā ir pieteikumi uz adopciju, bet ne visās šajās

ģimenēs bērni nonāks. „Latvijas adoptētāji vēlas pieņemt veselus bērnus. Šī vēlme ir saprotama, jo mūsu valsts nevar pēc tam iedot tik daudz, cik vajadzīgs bērna kopšanai ar īpašām vajadzībām. Ar to atšķiras ārzemju un vietējo adoptētāju iespējas. Viņiem ir daudz vairāk iespēju sociālajai rehabilitācijai, lielāks atbalsts. Šobrīd interese ir, bet ārzemju adopcija tiek kavēta, un mūsu ģimenes šos bērnus neizvēlas.”

Projekts Kurzeme visiem

Sociālie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem

Bērniem ar invaliditāti projektā *Kurzeme visiem* joprojām pieejami bezmaksas sociālie pakalpojumi, kuriem var pieteikties savas pašvaldības sociālajā dienestā.

Tie paredzēti ikvienam Kurzemē dzīvojošam bērnam ar funkcionāliem traucējumiem (FT), kas saņēmis Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisijas atzinumu par īpašās kopšanas nepieciešamību. Savukārt sociālās rehabilitācijas pakalpojumi pieejami projektā jau iepriekš izvērtētajiem bērniem.

Bērniem ar FT sociālās aprūpes pakalpojumi ir gan dzīvesvietā, gan pie *atelpas brīža* pakalpojuma sniedzēja. Līdz četriem gadiem tie izmantojami līdz 50 stundām nedēļā, piecus līdz 17 gadus veciem bērniem – līdz desmit stundām nedēļā. Savukārt projekta apmaksātu *atelpas brīža* jeb īslaicīgas aprūpes pakalpojumu bērni ar invaliditāti un viņu ģimenes var izmantot līdz pat 30 diennaktīm gadā. Līdz šim aprūpes pakalpojumam pieteikušās 25 un *atelpas brīža* pakalpojumam – 46 bērnu ģimenes.

Projektā līdz šim jau izvērtētajiem 277 bērniem ar FT ir iespēja izmantot apmaksātus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus atbilstoši katram izstrādātajā individuālajā atbalsta plānā norādītajam. Turklāt pašlaik vecākiem ir iespēja izvēlēties pakalpojuma sniedzēju, pie kura bērns varētu saņemt nepieciešamos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus. Līdz šim pakalpojumus saņēmusi aptuveni puse izvērtēto bērnu ar FT.

Par projektu

Projektu *Kurzeme visiem* no 2015. līdz 2023. gadam ar Eiropas Sociālā fonda un valsts finansējuma atbalstu gandrīz 6,6 miljoni eiro apmērā īsteno Kurzemes plānošanas reģions sadarbībā ar pašvaldībām, to bērnu sociālās aprūpes centriem un valsts sociālās aprūpes centru *Kurzeme*.

Projekts norisinās, lai palielinātu ģimeniskai videi pietuvinātu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību dzīvesvietā personām ar invaliditāti un bērniem. Tajā sociālos pakalpojumus var saņemt bērni ar invaliditāti un to vecāki, kā arī personas ar garīga rakstura traucējumiem (GRT). 2018. gadā sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus 14 Kurzemes pašvaldībās saņēmušās 50 personas ar GRT, 154 bērni ar FT un 47 bērnu vecāki.

Lai saņemtu projektā *Kurzeme visiem* pieejamos sociālos pakalpojumus, vecākiem jānodod uz savas pašvaldības sociālo dienestu un jāraksta iesniegums.

Pēc tā saņemšanas dienesta darbinieki pieņem lēmumu un informē par pakalpojumu piešķiršanu.

Konsultācijas potenciālajiem aizbildņiem, adoptētājiem un audžuģimenēm

Lai veicinātu bērnu skaita samazināšanos institūcijās un to nonākšanu ģimenēs, iespēja saņemt apmaksātus psihologa, jurista un sociālā darbinieka konsultācijas tika nodrošināta projektā *Kurzeme visiem*.

Gada laikā tās saņēma 27 cilvēki, kas ir aizdomājušies par adopciju, kļūšanu par aizbildņiem vai audžuģimeni.

„Bieži no kļūšanas par aizbildni, adoptētāju vai audžuģimeni attur nevis finansiāli iemesli, bet gan uztraukums un bailes no nezināmā, piemēram, neskaidrības par likumisko procesu norisi. Tāpēc no pērnā gada aprīļa līdz šī gada jūnijam nodrošinājām iespēju interesentiem konsultēties ar psihologu, sociālo darbinieku un juristu,” skaidro projekta vadītāja Inga Kalniņa.

Visbiežāk no piedāvātajiem speciālistiem potenciālie aizbildņi, adoptētāji un audžuģimenes izvēlējušies sarunu ar psihologu – kopumā Kurzemē sniegtas 28 konsultācijas. Šī speciālista atbalsts galvenokārt bijis nepieciešams, lai censtos pārvarēt satraukumu par bērna ienākšanu ģimenē vai saņemtu atbildes par pieņemamā bērna audzināšanu un savstarpējām attiecībām. Savukārt 17 konsultācijās ar sociālo darbinieku lielākoties runāts par bērna dažādajiem vajadzību līmeņiem un to, kā sniegt bērnam nepieciešamo atbalstu, pilnīto uzmanību un patiesu maigumu. Ģimenes devušās arī pie jurista, lai kopumā 14 konsultācijās runātu par jautājumiem, kas saistīti ar juridisko atbildību par bērnu.

Potenciālajiem adoptētājiem, aizbildņiem un audžuģimenēm arī turpmāk būs pieejams atbalsts. Kurzemē pašlaik darbojas četri ārpusģimenes atbalsta centri – Kuldīgā, Liepājā, Talsos un Ventspilī –, kas nodrošina apmācības un sniedz psihosociālo atbalstu audžuģimenēm, aizbildņiem, viesģimenēm un adoptētājiem.

Projektā *Kurzeme visiem* atbalsts turpmāk tiks nodrošināts, organizējot informatīvus, izglītojošus un motivējošus pasākumus. „Konsultācijās potenciālie aizbildņi un audžuģimenes ir norādījuši, ka vēlētos satikt esošās audžuģimenes un uz klausīt viņu vērtīgo pieredzi. Jau drīzumā Kurzemē gatavojamies šādas tikšanās organizēt,” piebilst I.Kalniņa.

Vilgālē mācīs pēc Montessori metodes

„Tas ir milzīgs izaicinājums mums visiem,” saka Vilgāles pamatskolas direktore Aiga Žile. Šī skola ar laiku kļūs par mācību iestādi, kurā darbosies Montessori pedagoģija.

Turpmākos divus gadus te vēl būs deviņas klases, pēc tam tikai sešas. Šogad jaunā metode tiks ieviesta pirmsskolā, nākamgad – pirmajās trijās klasēs. Mācību materiāli jau tiek iegādāti, un pedagogi centīsies no rudens tos integrēt darbā arī lielākajās klasēs.

„Nevienas pārmaiņas nav vienkāršas,” atzīst direktore. „Jāmaina domāšana gan skolēniem, gan skolotājiem. Ceļš ejams pamazām. Pozitīvi ir tas, ka veidojamies kā laba komanda un sākam ieraudzīt to, ka varam.”

AR STRIĶU PAMATSKOLAS PIEREDZI

A.Žile: „Sapratām: lai skola turpinātu pastāvēt, vajadzīgas pārmaiņas. Domājām, kāda varētu būt pievienotā vērtība. Mana pieredze vairākus gadus saistīta ar Montessori pedagoģiju. Pirms tam strādāju Rīgā mazo bērnu skolā *Knābis* un privātajā Montessori sākumskolā. Abās iestādēs darbā ar bērniem izmantojām šo metodi. Esmu pieredzējusi, kā viņiem rodas motivācija mācīties, īpaši sagatavotā vidē darbojoties ar Montessori materiāliem. Kopā ar Vilgāles skolotājiem nolēmām doties šajā virzienā, vienlaikus apzinoties milzīgo izaicinājumu.

Pašlaik Latvijā visas skolas, kas ar šo metodi strādā, ir privātas. 2014. gadā to ieviesusi tikai viena vispārīglītojoša pašvaldības mācību iestāde – Striķu pamatskola Saldus novada Zvārdes pagastā. Kopš maija tā kļuvusi par mūsu mentori. Vilgāles skolotājiem būs iespēja tur doties pieredzes apmaiņā.”

Jautāta, kam šāda skola būtu piemērota, A.Žile atbild: „Visi bērni nav gatavi mācīties lielās skolās un klasēs. Ir jutīgāki, kuriem lielās skolas burzma un troksnis traucē, citiem vajag vairāk laika, lai kaut ko iemācītos. Šī metode piemērota arī ļoti apdāvinātiem bērniem, jo, izmantojot Montessori materiālus, viņi spēj mācīties padziļināti, neesot atkarīgi no klases kopējā zināšanu līmeņa. Skola būs atvērta ne jau tikai vietējiem – mūsu mērķis ir ieinteresēt skolēnus arī no citiem pagastiem un Kuldīgas.”

MĪTI UN PATIESĪBA

A.Žile stāsta: viens no mītiem par Montessori pedagoģiju ir tāds, ka šī metode domāta tikai *īpašajiem* bērniem. Jā, itāļu doktore Marija Montessori darbojusies arī ar tiem, bijusi pirmā sieviete ārste, kura strādājusi klīnikā un tur sākusī veidot šo metodi. Daudzu gadu laikā viņa izveidojusi pamatīgu sistēmu, kādu var ieviest gan pirmsskolā, gan sākumskolā, gan ģimenes audzināšanā.

Vilgāles pamatskolas direktore Aiga Žile uzsver: ar Montessori metodi bērni iemācīsies to pašu, ko tradicionālajā skolā, bet process būs citādāks.

Vēl pastāv mīts, ka Montessori sistēmā bērniem ir visatļautība, bet tā nebūt nav. Ja tā kaut kur notiek, tad tā nav šī metode. Brīvība var būt tikai tad, ja ir disciplīna un cieņpilna attieksme.

SKOLOTĀJAM CITA LOMA

„Montessori stūrakmeņi ir īpaši iekārtota vide, īpaši izveidoti materiāli un sagatavots skolotājs,” uzsver A.Žile. „Kuldīgas novada dome šo ideju atbalstīja, jo vieni paši mēs to nevarētu. Skolotāju apmācība ir dārga un laikietilpīga, turklāt viņi nevar mācīties tikai par sākumskolas posmu – jāapgūst arī visi pirmsskolas materiāli. Pēctecība ir ļoti svarīga. Skolotājiem jāzina, ko bērni apgūst pirmsskolā, lai tad darbu turpinātu. Pirmsskolas pedagogi paši mācīsies pusotru gadu, citi – apmēram trīs gadus. Tie nav dažu dienu kursi – tā ir kā vēl viena augstākā izglītība. Pašlaikursos mācāmies 20 kolēģes. Skolotāji arī vasaras atvaļinājumā vienu nedēļu intensīvi mācīsies,” skaidro direktore.

Montessori pedagoģijā no skolotājiem prasīta lielāka gatavošanās, bet stundās viņš vairs nav vadošais – ir vērotājs, konsultants, koordinators. Pats svarīgākais ir sagatavot vidi, jo tā veido bērnu.

KONCENTRĒJAS UN IEDZIĻINĀS

Montessori pedagoģijā skolēns var iedziļināties tajā, ko dara, pateicoties nepārtrauktam darba ciklam un plašam materiālu klāstam, kurā jau paredzēta kļūdu kontrole, – bērns pats spēj pārbaudīt, vai ir kļūdzījis. „Tās nav 40 minūšu stundas. Skolā nav zvana, bērns var darboties tik ilgi, cik vēlas. Ir pierādīts, ka dziļā koncentrēšanās sākas tikai pēc 20 minūšu darba, tāpēc tik svarīgs ir nepārtraukts trīs stundu cikls ar nelielām pauzēm, kas netiek organizētas visiem kopā kā starpbrīži, bet gan pēc individuālas vajadzības. Nav sadrumstalotības, jo nav pārejas no vienas stundas uz otru. Bērnam ir skaidrs, ka šodien, piemēram, valodā jāzīdara tas, matemātikā – tas, dabas zinībās – tas.

Visi materiāli darbam sagādāti, un skolēni paši izvēlas, kādā secībā darīt. Viņiem ir skaidrs dienas, nedēļas un mēneša plāns, un skolotājs skatās, lai tas tiek izpildīts. Audzēkņi apgūs to pašu mācību vielu, ko tradicionālā skolā, tikai ar citu metodi un materiāliem. Tāpat 3. un 6. klasē būs valsts diagnosticējošie darbi, tiks organizēti skolas un mācību priekšmetu pārbaudes darbi, uzsver A.Žile.

Marija Montessori (1870–1952)

- Itāļu ārste un pedagoģe, Itālijā pirmā sieviete ar doktora grādu.
- Nobela miera prēmijas laureāte.
- Pirmā Bērnu māja izveidota Romā 1907. gadā.
- Metode atzīta visā pasaulē, īpaši Skandināvijā un Amerikā. 90. gados tai sāka pievērsties arī Baltijas valstis.
- Uzmanības centrā ir bērna attīstība: nevis zināšanu daudzums, bet zinātkāra personība, kas ļauj pašam atrast veidu, kā mācīties.

„Mēs nebūsim tik alternatīvi, lai visus mācību priekšmetus iekļautu nepārtrauktajā ciklā. Skolēni atsevišķi apgūs mūziku, mākslu, angļu valodu, mājturību un sportu.

Arī mācību klase izskatīsies citādāk – tajā nebūs tāfeles un solu rindu. Telpas tiks veidotas tā, lai bērni var brīvi kustēties. Viņi varēs darboties gan pie galdiem, gan uz paklājiem un paši izvēlēties veidu, kā strādāt.”

DARBOJAS PAŠI

A.Žile uzsver: bērnam jāsaprot, ka viņš mācās un darbojas sevis, nevis skolotāja vai vecāku dēļ. Ja viņš īsti neredz, kur tas viss noder, ja mācībām nav sasaistes ar reālo dzīvi, nav arī motivācijas darboties. Tieši tāpēc šajā pedagoģijā bērni daudz darbojas ar īstām lietām. Tradicionālā pirmsskolas grupiņā bērni darbojas ar lelļu virtuvi un trauciņiem, bet Montessori vidē plauktā stāv paplāte ar burkānu vai gurķi un mizojamo nazi.

„Protams, skolotājs skatās, lai viss būtu droši. Bērnam atļauts uzservēt galdu, ielikt šķīvī ēdienu, ieliet dzeramo un arī visu pēc sevis novākt. Bērniem tas ļoti patīk, un viņi iemācās elementāru pašapkalpošanos, kas dzīvē noderēs. Esmu novērojusi, ka trīsgadnieks, atnākot no mājām un apsēzoties pie galda, gaida, kad viss tiks nolikts priekšā. Un tā mēs diemžēl audzinām: paēdinām, saģērbjam, visu uzklājam un novācam. Te notiks citādi: bērns pats ies, paņems un pēc tam noliks vietā.

Viņš iemācīsies rūpēties par sevi un arī par vidi, kurā dzīvo. Nepieņemsim pie tā, ka viss notiek pats no sevis! Citādi vēlāk brīnāmies, ka bērns nemāk saņorēt kurpes, nevēlas uzskatīt istabu, neprot sev pagatavot ēdienu, nespēj savākt savas lietas un tās vienmēr kaut kur nomētā. Mums, skolotājiem vai vecākiem, bieži šķiet, ka viss notiek pašsaprotami, bet tā nav – viss jāemācās. Bērns nepiedzimst

ar prasmi sevi apkalpot, to viņš iemācās jau agrīnā vecumā, ja vien to ļauj.”

NEPALAIST GARĀM

„Bērniem ir tādi jūtīguma periodi, kad ir īpaša interese par konkrētām darbībām, un tieši tad viņš šīs prasmes vislabāk apgūst,” uzsver A.Žile. „Piemēram, divgadniekam ir īpaša vajadzība pēc kārtības. Viņam patīk arī darboties ar ūdeni, mazgāt traukus, liet un bērt dažādas vielas. Ja divos gados neļausim to darīt, domājot, ka viņš pie izlietnes vienkārši plūncājas, tad 15 gados varam negaidīt, ka viņš to sāks darīt.

Ir cits jūtīgais periods, kad bērnu interesē burti, rakstīšana, zīmēšana. Ja palaižam to garām, vēlāk jāpieliek lielas pūles, lai to iemācītos. Skolotājiem un vecākiem jābūt ļoti vērtīgiem, jo bērni paši pasaka priekšā, kas viņiem katrā brīdī vajadzīgs.”

JAUNAS TELPAS MAZAJIEM UN SPORTS

Pirmsskola līdz šim atradusies citā ēkā, bet šogad tiks pārcelta uz skolas ēku. Jūlijā sāksies remonts un telpas pirmsskolēniem tiks pielāgotas tā, lai var ieviest jauno metodi. Tiks izveidots rotaļu laukums ar jauniem elementiem un arī trušu būdām. „Mācīsimies rūpēties ne tikai par apkārtni, bet arī par dzīvniekiem,” skaidro direktore.

„Vēl gribam aktivizēt sportu. Mums ir lieliska halle, kurā gan skolēni, gan citi darbdienas vakaros var sportot. Izveidojusies sadarbība ar sporta skolu – sākot ar septembri, hallē divas trīs reizes nedēļā varēs trenēties vieglatlētikā. Tāpat pagarinātās grupas laikā un vakaros zāle būs pieejama gan skolēniem, gan ģimenēm ar bērniem.”

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

„Tā diemžēl audzinām: paēdinām, saģērbjam, visu uzklājam un novācam. Te notiks citādi: bērns pats ies, paņems un pēc tam noliks vietā.”

Šoreiz projekta *Cik droša dzīve novados – tiesiski, ekonomiski, sociāli un informatīvi atvērumā* – par ļaunprātīgu dedzināšanu.

VIEDOKĻI

Vai jums bijusi pieredze ar ļaunprātīgu dedzināšanu? Kādēļ tā notiek?

Ilze Sedliņa, Kristus mācekle: – Nē, nav bijusi. Esmu tikai dzirdējusi runas par Kuldīgu, bet pati neesmu kuldīdzniece. Tā notiek tāpēc, ka cilvēka sirds ir ļauna. Vairāk tas ir vieglprātības vai materiālās ieinteresētības dēļ, vai arī kāds grib citiem radīt zaudējumus.

Māriete Reiha, pensionāre: – Paldies Dievam, manā mūžā tā nav noticis, neesmu arī to redzējusi, tikai dzirdējusi, ka Kuldīgā tā bijis – šķūniši dedzināti. Tas vismaz liekas ticami, ka bija ļaunprātīgi. Arī tad, kad vesela svītra ar ēkām dega, likās nelogiski. Bet tas tikai baumas. Atsevišķos gadījumos nolūki ir savtīgi. Tad, kad dedzināja mašīnas, tā bija atbilde – es saprotu, ka cilvēkiem nebija labu attiecību. Grūti teikt, kādu gadījumu ir vairāk – statistikas nav, bet, manuprāt, vairāk ir nelaimes un negadījumi. Negribētos domāt, ka tas viss aiz ļauna prāta.

Zigfrīds Dravnieks, pensionēts pedagogs: – Kādreiz nodega slimnīca. Cik tad tie gadi pagājuši? Es domāju, ka tā bija ļaunprātīga dedzināšana tāpēc, ka nodega slimnīca, tad pārmetās pāri uz pretējo māju, bet kāpēc neaizdegās tā koka ēka, kura bija pa vidu? Par pēdējā laika dedzināšanas gadījumiem neesmu interesējies. Tā notiek droši vien tādēļ, ka nevar kaut ko sadalīt. Tāpat kā *Vulkāna* gadījumā – tas dega vairākas reizes. Cilvēki gribēja, lai uzņēmumam nosit cenu, lai var lētāk nopirkt. Domāju, ka vairāk ir netīši gadījumi, bet visādi gadās – ar to smēķēšanu un gulēšanu divānā cilvēki ir neuzmanīgi.

Vladimirs Šimanovičs, strādā apkalpošanas sfērā: – Kad biju mažiņš, tad netiņām aizdedzināju. Tagad neko daudz neesmu dzirdējis, tikai lasīju par tām mašīnām, kas dedzinātas. Nav ne jausmas, kāpēc tā notiek. Cilvēkiem ar prātu kaut kas nav kārtībā. Vairāk droši vien aizdegas netīši, kāds nomet izsmēķi, piemēram.

Jūta Guļāško, Liepājas tehnikuma absolvente: – Visādi gadījumi ir dzirdēti, avīzēs lasīti, bet konkrēti neatceros. Vairāk dzirdu par kūlas dedzināšanu – pavasaros tas ir ļoti aktuāli. Pārsvārā tā notiek tāpēc, ka cilvēkiem nav, ko darīt, vai arī pusaudžu cenšas saprast, kas dzīvē labs, kas slikts, – viņiem viss jāizmēģina. Un ir arī cilvēki ar psihiskiem traucējumiem. Es domāju, ka vairāk ir netīša aizdedzināšana.

Dzintra Filjipova, vecvecmāmiņa: – Pirms daudziem gadiem man tepat, Baznīcas ielā, dega šķūniši ar malku. Es domāju, ka tas bija ļaunprātīgi. Parasti kāds ir ieinteresēts – grib nolikvidēt to, kas tajās vietās atrodas. Zāli gan dedzina tišuprāt – slinkuma dēļ. Citos gadījumos dedzina tad, ja iekārta kāda vieta un nav iespēju to dabūt. Tad ugunītiņa paņem savu, un vieta atbrīvojas. Tādi gadījumi varētu būt pusi uz pusi. Vai tad mums tik daudz ļaunu cilvēku? Smēķētāji bieži nenodēš savu papīrosu galiņu un nomet. Tagad viss ļoti ātri nodeg. Daudz neuzmanības ir no jauniešu puses, bet vēl arī nav īpaši apdomīgi.

Kāda ugunsgrēka anatomija

Pirms nepilniem diviem gadiem paaugstinātas bīstamības ugunsgrēks zemnieku saimniecībā *Jaunkalni* Aizputes novada Kazdangas pagastā izpostīja klēti un graudu kalti (1500 m²) teju pusotra miliona vērtībā. Valsts policijas (VP) izmeklēšanā iespējamie iemesli nav atklāti. Nodegušā kompleksa īpašnieki Viktorija un Gatis Zonenbergi, kuri dzīvo Laidu pagasta *Vecmeždreijās*, bija to apdrošinājuši, un apdrošināšanas firmas eksperti kā iespējamo versiju minējuši ļaunprātīgu dedzināšanu. Kompensācija, kas ir krietni mazāka par patiesajiem zaudējumiem, esot saņemta pēc garām pārrunām.

Laidenieki Viktorija un Gatis Zonenbergi rāda 2017. gadā fiksētos mirkļus pēc milzīgā ugunsgrēka saimniecības *Jaunkalni* klēti un kaltē Kazdangā.

GAN GRIBĒTU ZINĀT, GAN NEGRIBĒTU

Zonenbergiem pašiem visticamākā šķiet versija par ļaunprātību. Tas, ka dedzinātājs joprojām nav uzzināts, tiek vērtēts divējādi. No vienas puses, viņi gribētu zināt, lai saprastu, vai tā bijusi nejaušība vai arī tīša, pret viņiem vērstā ļaunprātība. No otras puses, uzzināt vainīgā vārdu negribot. Ko ar to darīšot? Laiku pagriezt atpakaļ tāpat nevarot un nāktos vēlreiz izdzīvot negatīvas emocijas, kuru jau tā bijis gana.

VAIRĀK NEKĀ MILJONU VĒRTS

Ēku Zonenbergi 2002. gadā iegādājušies no paju sabiedrības. „Viens gals bija saglabājies vēl kā 1910. gadā barona laikā celts, daļa piebūvēta Ulmaņlaikos,” stāsta Viktorija. „Kad Kazdangā atklāja tehnikumu, te ierīkoja pirmo kalti, lai audzēkņi var apgūt iemaņas. Padomijas laikā piebūvēts vēl viens posms, savukārt mēs 2004. gadā mainījām iekārtas un ierīkojām kalti. Ieguldījām ap 700 tūkstošiem eiro. Tur bija arī 700 tonnu graudu – sēkla rudenim un pavasarim.”

TRŪKA ŪDENS, DZĒŠANA KAVĒJĀS

2017. gada 24. septembrī pirms diviem naktī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā (VUGD) saņemts izsaukums uz Kazdangas pagasta centru, kur dega klēti un graudu kalte. Kad par to paziņots Zonenbergiem, viņi, vēl Laidos esot, pa lielu gabalu redzējuši liesmas un dūmus.

Piebraucot redzējuši, ka ugunsdzēsēji jau strādā. Lielākā problēma – nav bijis pietiekama garuma šļūteņu, lai no ēkas aizvilktu līdz hidrantam, un sākotnēji nav bijis arī vajadzīgais ūdens spiediens. Ar pilnu jaudu varējuši dzēst tikai ap četriem vai pieciem rītā.

„No hidranta līdz klētij ir ap 300 metru, bet šļūteņu garums – 190 metru,” stāsta Gatis. „Dzēšanā piedalījās astoņas mašīnas, bet vairākas stāvēja dīkā, jo no tām vajadzēja tikai šļūtenes. Problēma arī tā, ka Kazdangā ūdensvadā bija zems spiediens. Savanijām pārvaldnieku, viņš sūknju stacijā palaida lielāku. Citas mašīnas *slēdzās* pie dīka, bet jaunās šādi ūdens uzņemšanai nav paredzētas.”

„Zaudējumi būtu bijuši mazāki, ja sākumā būtu sargāts nevis ēkas vecākais gals, bet otrs,” uzskata Viktorija. „Bet, tā kā pārdesmit metru no vecākā

gala ir vēl viena ēka, ugunsdzēsēji teica, ka pēc noteikumiem primāri jāsarģā tas. Kad uguns jau pārņēma otru galu un dega graudi, bija tāds karstums, ka dzēsēju mašīnai 30 metru attālumā kusa sāni.”

Cilvēki sanākuši skatīties, daudzi filmējuši un fotografējuši. Zonenbergi jutušies tik satraukti, ka nav iedomājušies jau sākumā ugunsnelaimi fiksēt fotogrāfijās. Vēlāk tas būtu ļoti noderējis, lai saņemtu apdrošināšanas kompensāciju. Izņemot graudus, īpašums bija apdrošināts, bet par to apdrošinātājam bijis daudz jautājumu, uz kuriem varētu atbildēt, ja būtu fotogrāfijas. Kad sociālajos tīklos lūguši kādu bildi, viena meitene atsūtījusi pāris sekunžu video.

AR IZMEKLĒŠANU NAV APMIERINĀTI

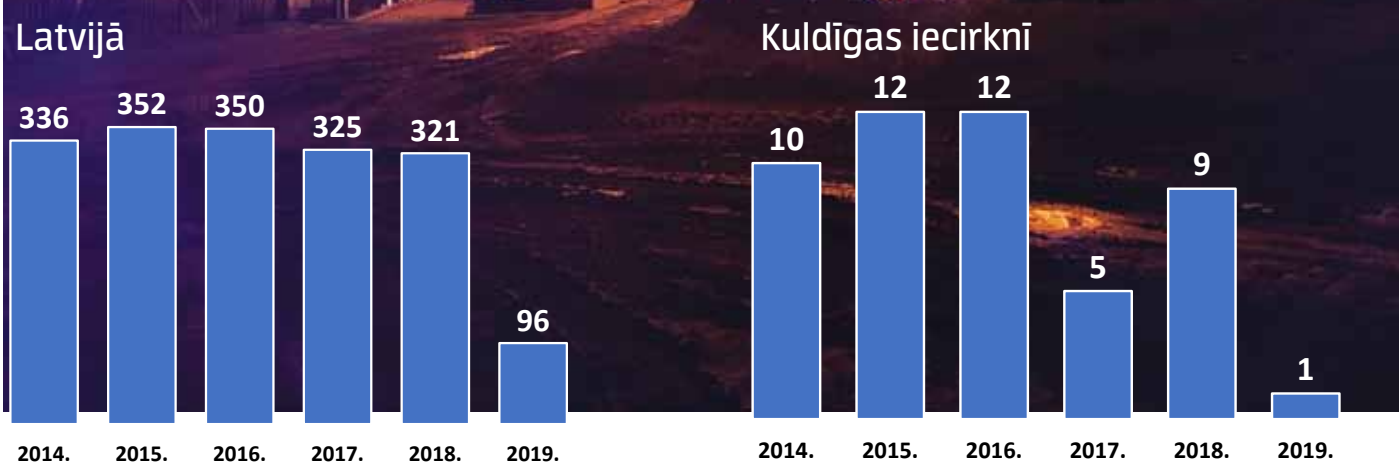
Viss beidzis degt tikai nākamās dienas vakarā, bet jau naktī un agrī no rīta ieradusies policisti, ugunsgrēku eksperti, apdrošinātāji un žurnālisti. „No rīta, kad atbrauca policisti, likās, ka viss risinājies ātri. Bija pieci vai seši izmeklētāji,” stāsta Gatis. „Nožogojā teritoriju, vāca pierādījumus. Teica, ka vēl brauks eksperti no Rīgas. Neatbrauca. Tad uzzinājām, ka mūsu lieta palikusi vietējai izmeklētājam Aizputē, kaut gan ugunsgrēks bija apjomīgs. Ugunsdzēsēji teica – lielākais desmitgadē.”

„Uz nopratināšanu bijām izsaukti tikai mēs ar Gati,” stāsta Viktorija. „Izmeklētājam Maijai Bartaševicai izstāstījām, kas ir mūsu darbinieki, kuri naktī bija klāt. Citi netika aicināti. Tie, kuri pirmie ieraudzīja, ka deg, pat netika nopratināti.”

G.Zonenbergs uzskata, ka izmeklēšana bijusi neprofesionāla: „Mēs izteicām savas aizdomas un versijas, bet tās nav pārbaudītas. Manā nopratināšanā izmeklētājam zvanīja telefons, un viņa risināja kāda mobilā telefona zādzību. Es teicu, lai pievērsas man un atrisina manu lietu, tad es tantei vietā nopirkšu piecus mobilus telefonus. Pēc tam izmeklētāja teica, ka pratināšanu vajadzēs pārtraukt, jo jābrauc savākt bērnu. Ja tāda ir attieksme pret lietu, ko tad var gribēt?” Pēc laika Gatis zvanījās, kas noskaidrots, bet izmeklētāja atbildējusi, ka ilgi slimojusi un lieta vēl nav aizsūtīta uz ekspertīzi.

Tieši gadu pēc ugunsgrēka tur zvanījusi Viktorija. „Jautāju, cik tālu lieta ir, vai ir ekspertīzes rezultāti. Saņēmu preti interesantu teikumu: „Kāpēc jūs domājat, ka visas lietas jāatrisina?” Man vairs jautājumu nebija. Tā arī nezina: ir kādi rezultāti

SODS
Par svešas mantas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu dedzinot vai citādā vispārbīstamā veidā vai tad, ja tā izdarīta lielā apmērā, vai ja vainīgā neuzmanības dēļ iestājies cilvēka nāve vai izraisītas citas smagas sekas, sods ir brīvības atņemšana līdz desmit gadiem ar probācijas uzraudzību līdz trim gadiem vai bez tās. /Krimināllikuma 185. panta 2. daļa/

Sākti kriminālprocesi par ļaunprātīgu dedzināšanu

vai nav. Ļaunprātīga dedzināšana vai nē?”

VP Kurzemes reģiona pārvaldes priekšnieka palīdze Signe Šteinberga pēc sarunas ar izmeklētāju skaidro, ka esot nopratināts arī tas cilvēks, kurš notikuma vietā ieradies vēl pirms VUGD. Ekspertīze bijusi, un atzinums saņemts, taču iemesls pēc tā nav nosakāms. Par G.Zonenberga sacīto, ka viņa pratināšanas laikā kārtotas arī citas lietas, izmeklētāja pieļauj, ka īsi atbildējusi uz telefona zvanu. Taču noliedz, ka pratināšana bijusi pavirša: pēc divas stundu sarunas visi jautājumi jau noskaidroti. Pratināšana pārsniegusi izmeklētājas darba laiku.

ATZĪST, KA ĻAUNPRĀTĪBA

Arī no apdrošināšanas firmas *Seesam Insurance* bijuši vairāki eksperti. „Atzinumu neesam redzējuši, bet mums pateica, ka tā ir ļaunprātība,” stāsta Gatis. „Viena versija bija tāda, ka sācis degt no vadiem, bet eksperts konstatējis, ka sācis no tās sienas, kurā vadu nebija. Arī pirmie ugunsdzēsēji teica, ka sienā deguši tādi kā trīs uguns stabi – izskatījies, ka trīs vietās aizdedzināts. Vadi bieži ir aizdegšanās iemesls, un pāris dienu pirms nelaimes *Latvenergo* vīri kabeli uz kalti mainīja.

Tas zemē bija sakusis.”

Pēc ugunsgrēka Viktorija braukusi uz VUGD saņemt aktu par notikušo. „Lietvede-sekretāre to iedod, un tajā teikts, ka degusi nojume ar torņiem. Nevis ēka, bet nojume! Ir taču atšķirība! Īpaši, ja akts jāiesniedz apdrošinātājiem. Ierakstu VUGD nomainīja. Es raudādama iznācu ārā, jo, manuprāt, nomainīt nebija pārāk sarežģīti. Sevišķi, ja paši kļūdušies un es izskaidroju, ko tas var mainīt apdrošināšanā. Jau tā sarežģītā laikā, kad nervi uzvilkti uz pēdējo, cilvēku attieksme spēj pārsteigt.”

PANĀK MIERIZLĪGUMU

Viktorija stāsta, ka par iekārtu apdrošināšanas prēmiju domstarpību neesot bijis, bet par ēkas gais. „Par iekārtām pēc grāmatvedības bilances samaksāja mēneša laikā, bet par ēku atteicās maksāt. Ražošanas ēkas, kas vecākas par 30 gadiem, skaitoties 100% nolietojušās.” Gatis ir sašutis: „Tā kā mums celšanas gads ir 1910., tad pēc viņu sacītā tā nolietojusies jau trīs reizes. Noalgojām advokātu, lūdzām arī būvuzrauga palīdzību. Gājām uz biedrību *Zemnieku saima*, arī tur palīdzēja. Arī pats firmas *Seesam Insurance* vadītājs iesaistījās sarunās.”

Z/s *Jaunkalni* 25. jubilejas balles vietā vairāk nekā 100 viesu piedalījās ugunsgrēka skartās ēkas sakopšanā.

Viktorija: „Beigās runājām tikai ar augstākā līmeņa vadītājiem. Process ilga astoņus mēnešus. Tajā nemitīgi bija jāpīerāda, ka neesam vainīgi. No apdrošinātājiem pie mums brauca septiņi eksperti. Bijām gatavi iet uz tiesu, bet skaidrs, ka tas ilgtu gadiem. Pagājušogad 30. maijā vienojāmies, ka mums izmaksā pusi no apdrošināšanas polises summas.”

VAI MANTEIFELIS SAVĀC SAVU?

Gatis un Viktorija pārcilājuši vairākas versijas. „Varbūt kādam konkurentam, paši to nezina, esam izjaukuši plānus,” spriež Gatis. „Varbūt kāds tā gribējis panākt, lai tik vērienīga saimniekošana vairs neizdodas, un cerējies, ka kādu īpašumu atpārdošu. Izpirkām zemes arī no tiesu izpildītājiem – par to kādam varēja uzņākt dusmas, ka nopērkam viņam atņemto. Tāpat trīs dienas pirms ugunsgrēka man bija strīds par līguma parakstīšanu. Lai arī tāda versija šķiet neticama, aculiecinieku klātbūtnē man piedraudēja, ka pa-

Atvērumu sagatavoja Jolanta Hercenberga

MAF
Mediju atbalsta fonds
Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Izmeklēšanā – vairākas krimināllietas
Valsts policijas pārstāve Madara Šeršņova skaidro, ka Kuldīgas iecirknī izmeklēšanā ir vairākas lietas par dedzināšanu. Noziegumi, kas saistīti ar svešas mantas bojāšanu dedzinot, Kuldīgā notiekot līdzīgā skaitā kā citviet Latvijā. „Pēdējie kriminālprocesi, kas nodoti kriminālvajāšanai, ir par neapdzīvotas mājas dedzināšanu Kuldīgā, par dedzināšanu daudzdzīvokļu nama kāpnutelpā, par tiesneša būdiņas nodezināšanu sporta laukuma Skrundas pagastā pagājušā gada jūnijā,” stāsta M.Šeršņova. „Tāpat prokurāturai nodots kriminālprocess par Ziemassvētku egles aizdedzināšanu Pilsētas laukumā, kā arī par nodezinātu automašīnu – kāds vīrietis, nespēdams pārdzīvot, ka meitene no viņa aizgājusi, tā atriebās.”

Grūti atklājami noziegumi
Valsts policijas (VP) skaidrojums par *Jaunkalnu* ugunsgrēka izmeklēšanu ir lakonisks – nekādu rezultātu nav. Arī par pēdējo skajāko gadījumu, kad uzņēmēja Roalda Čiņa ģimenei vienlaikus nodezinātas četras mašīnas (divas Kuldīgā, divas Sabilē), izmeklēšanas interesēs plašāku informāciju sniegt nevarot. VP pārstāve Signe Šteinberga skaidro, ka izmeklēšana par Kazdangā nodegušo ēku turpinās. Cilvēki esot nopratināti, bijusi ekspertīze, tomēr tās atzinums neesot vērtējams viennozīmīgi. Arī savāktais pierādījumu kopums neesot pietiekams, lai kādas personas vainu pierādītu. Atbildot, kā saprast izmeklētājas sacīto, ka visas lietas nav jāatklāj, viņa skaidro: „Iespējams, ir radies pārpratoms, un izmeklētāja vēlējas paskaidrot, ka ļaunprātīga dedzināšana ir grūti atklājams noziedzīgs nodarījums, jo lielākoties pierādījumi mēdz būt sadeguši.”

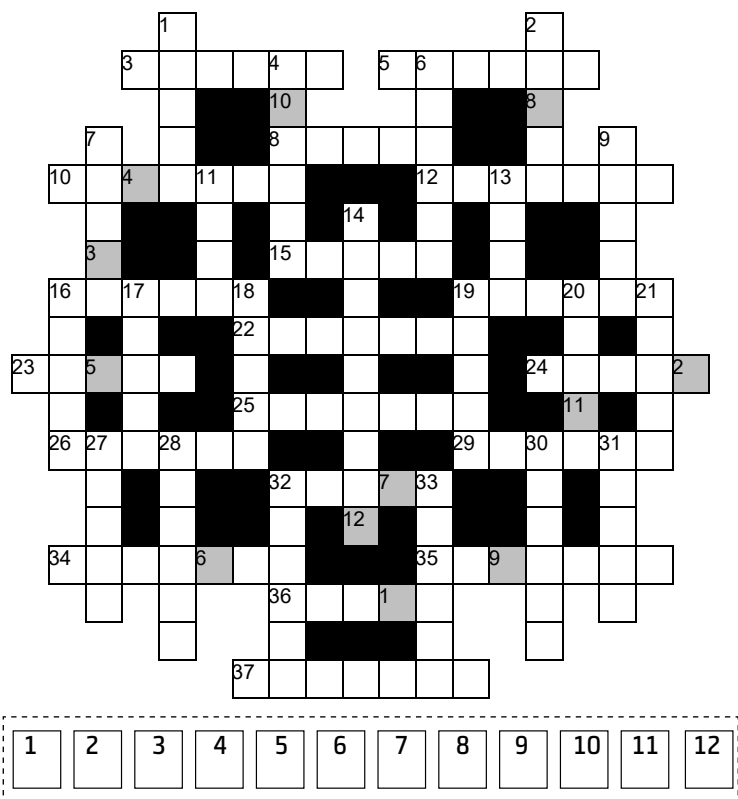
likšu bez nekā. Vietējie domā arī tā, ka paši esam nodezinājuši, lai saņemtu apdrošināšanu. Vēl tajā vasarā pie kaltes izraka 14. gadsimta apbedījumus. Veci cilvēki stāstījuši, ka barons Manteifelis savas ēkas lēnām savāksot. Zirgu stallis nodega pirms pāris gadiem.”

BALLES VIETĀ – TALKA

2017. gada 14. oktobrī bija iecerēta saimniecības 25 gadu jubileja, viesi jau saaicināti. Bet divas nedēļas iepriekš notika ugunsgrēks. Viktorija atceras: „Visiem izsūtījām atteikumu, ka balles nebūs. Bet foršākie draugi tai dienā sarīkoja talku. Atbrauca vairāk nekā 100 cilvēku. Vācām nost graužus, vedām prom metālu. To, ko paši būtu darījuši vairākus mēnešus, izdarījām vienā dienā. Saimnieces izvārtīja sēņu zupu, izcepa kūkas, uzklāja galdu.” Gatis: „Talkā vienojāmies, ka labi būtu te ierīkot parku, ja pašvaldība piekristu. Tā būtu vieta, kur talcinieki vēlreiz varētu satikties un atpūties jautrāk nekā toreiz.”

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Agita Leontjeva.

Risinājumu gaidām līdz 10. jūlijam.

Horizontāli: 3. Sažāvēti augi vai to daļas, ko izmanto ārstniecībā.

5. Sēžas nerva iekaisums. 8. Atspirdzinošs, salds dzēriens – ar ūdeni atšķaidīta ogu vai augļu sula. 10. Princeses tituls Spānijā, Portugālē. 12. Atsevišķi uzraudzēta masa mīklas raudzēšanai. 15. Mitrs, pirmatnējs tropu mežs Vidusamerikā, Dienvidamerikā. 16. Viengadīgi, retāk divgadīgi čemurziežu dzimtas lakstaugi, garšviela. 19. Medību suņu šķirne. 22. Personas, kuras pēc Romas karaļa Servija Tullija cenza sistēmas maksāja nevis cenza nodokļus, bet galvas naudu. 23. Pilsēta Mauritanijā, vilāja administratīvais centrs. 24. Speciāli sagatavota zivju ēsmas lodīte. 25. Uguns un kalējmākslas dievs seno romiešu mitoloģijā. 26. Spīlarkla lemeša zari. 29. Karsts vējš Spānijā. 32. Kāršu spēle. 34. Publiskais apvainojums. 35. Ukrainu daudzstīgu strinkšķināmais mūzikas instruments ar 7–40 stīgām. 36. Japāņu sitaminstruments – lielas podveida bungas. 37. Plaknē attēlota objekta krass perspektīvs samazinājums, kas ir atkarīgs no skata punkta.

Vertikāli: 1. Sīki, apaļi patoloģiski hialīna veidojumi uz redzes nerva papillas. 2. Ezoterismā – stāvoklis jeb sēdoša poza, ko cilvēks ieņem, lai sagatavotos meditācijai. 4. Liels mongoļu zemes īpašums feodālisma laikmetā. 6. Pamatdaļa, atbalsta daļa (ierīcēm, iekārtām). 7. Pilsēta Gruzijas austrumos, Alazani upes ielejā. 9. Berti tautas cilts, dzīvo Sudānas austrumos. 11. Administratīvi teritoriāla vienība Senajā Ēģiptē. 13. Sievišķo ziedu ziedkopa apiņiem. 14. Punduris, vecs vīriņš ķeltu mitoloģijā, kas dzīvo vīna pagrabos un raugās, lai vīns un alus nesabojātos. 16. Kancelejas vadītājs un rakstvedis Krievijā līdz 18. gs. 17. Linoleja atvītotājs, gatavots no šķiedrotas izejvielas ar audekla ielikumu vai bez tā, pārklāta ar firnisu, laku vai krāsu. 18. Dzimtļaudis viduslaikos Rietumeiropā. 19. Dionīsa un viņa pavadoņu zizlis – ar efejas un vīnogulāju lapām apvīta nūja, kuras galā uzsprauts pīnijas čiekurs. 20. Senajā Romā gara kleita līdz zemei (ar jostu). 21. Naudas vienība Itālijā līdz 1947. g. 27. Stāva ezera vai jūras krasta krauja, kas izveidojusies abrazijas rezultātā. 28. Dezinfekcijas un antiseptisks līdzeklis, kas satur krezola šķīdumu kālija ziepēs. 30. Apdzīvota vieta Talsu novadā. 31. Liels smelamais rats Mezopotāmijā zemes apūdeņošanai. 32. Izturīga viskozes šķiedra. 33. Horvātijas parlaments.

Pareizā atbilde: KALEIDOSKOPS (optiska ierīce (rotālīti) – caurule, kurā krāsaini stikliņi vai akmentiņi spoguļu sistēmā veido simetrisku ornamentu, kas mainās, cauruli grozot).

Atbildes. **Horizontāli:** 1. Konferansjē. 8. Aiztikts. 9. Gailene. 11. Sūtnis. 12. Kokarde. 14. Asfalts. 16. Dievs. 19. Pats. 20. Diet. 21. Tamada. 23. Sena. 24. Tonis. 25. Kritnis. 26. Glazē. 27. Alks. 29. Nimfas. 31. Jaki. 33. Mate. 35. Ievas. 37. Eglītis. 39. Epiets. 40. Tabaka. 43. Tepiķis. 44. Sekante. 45. Abreviācija. **Vertikāli:** 1. Katarse. 2. Fots. 3. Rusts. 4. Nagi. 5. Ērlifts. 6. Vilķēde. 7. Analīze. 10. Asaka. 12. Kredītkarte. 13. Elst. 15. Stratēģisks. 17. Itrijs. 18. Saltums. 19. Patina. 22. Abrene. 23. Sēlija. 28. Krelles. 30. Sīle. 32. Aspekts. 33. Matrica. 34. Tosti. 36. Vaidava. 38. Bardī. 41. Aste.

42. Asēt.

Pareizi atbildējuši: Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Velta Višņevska, Ojārs Silkans.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam*, *Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuļu kastītē!

Jūlija uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcent's.

MANA AIZRAUŠANĀS

Tamborēšana: leva grib lauzt stereotipu

Ieva Tihanova mācījusies Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā, pašlaik Rīgā strādā tūrismā, taču brīvajos brīžos aizraujas ar tamborēšanu un grib mainīt priekšstatu, ka tikai vecākā paaudze kādas lietas darina savām rokām.

„Visvairāk man patīk tamborēt sev. Lielākais veikums ir komplekts: svārki, blūze, sandales un soma.”

VECMĀMIŅAS PĒDĀS

Ieva tamborē kopš bērnības, un to iemācījusi vecmāmiņa, kura ir rokdarbniece visu mūžu: „Vienmēr viņu apbrīnoju. Vēlējos pamēģināt, un tā sākās arī mana aizraušanās.” Tamborēšana meiteni pilnveidojusi kā radošu personību. Viņa piekopj seno amatu un ar to lepojas. „Tas ir hobijs, kas rada lielu gandarījumu. Esmu izmēģinājusi dažādus rokdarbus, taču šis sirdij vistuvākais.”

Materiāli tiek pasūtīti internetā, taču, ja vajag steidzami, jāiet uz tuvāko dziju veikalu. Ieva tamborē gan maziem bērniem, gan pieaugušajiem. Visapjomīgākais darbs viņas krājumos ir sev tamborēts komplekts: svārki, blūze, sandales un soma. Tas aizņēmis aptuveni mēnesi. Visvairāk gan jālepojas ar bērnu zābaciņiem – Ieva darinājusi aptuveni 30 pārus.

PACIETĪBA UN GRIBASSPĒKS

Ievas ikdiena aizrit galvaspilsētā kā datu ievades operatorai, tāpēc tamborēšanai laiks atliek tikai brīvdienās vai vēlu vakaros. Rokdarbos vissvarīgākā esot iedvesma un vēlme darboties: „Vajadzīgs liels gribasspēks un pacietība. Pārējo var iemācīties.”

Meitene apzinās, ka tamborēšana mūsdienās neskaitās moderna, jo virsroku ņem sociālie tīkli un citas tehnoloģijas, taču viņa ir atšķirīga. „Esmu sastapusi cilvēkus, kuri uzskata, ka tikai vecākā paaudze lietas darina ar savām rokām. Es vēlos šo stereotipu lauzt.” Ieva domā, ka jauniešiem bieži ir citas prioritātes un tie nesaskata jēgu kaut ko darināt pašiem, ja var nopirkt gatavu. Bet viņa iesaka apkārtējo viedokli neklusēt, jo vienmēr kāds to nesapratīs: „Vajag darīt to, kas liek sirdij liksmot. Nav svarīgi, ko domā citi.”

TĀ IR LIELA LAIME

„Tamborēju vairāk savam priekam, taču ir patīkami, kad cilvēki izrāda interesi un novērtē to, cik daudz ielieku no sevis,” atzīst Ieva. Katrs darbs ir oriģināls. „Pēdējā bija bērnu kleitīņa komplektā ar zābaciņiem. Tas aizņēma vienu vakaru. Iespēja darināt lietas savām rokām – tā ir liela bagātība un laime.”

Meitene plāno aizraušanos izvērst. „Vēlos iegūt saimnieciskās darbības veicējas statusu, sadarboties ar veikalu tīkliem un piepildīt savu sapni, atverot rokdarbu veikaliņu pašā Kuldīgas sirdī,” atklāj I. Tihanova. Pašlaik viņa jaunākos veikumus prezentē sociālajās vietnēs *Instagram* un *Facebook*, kur tos var atrast ar nosaukumu *Inspiration of Soul* jeb *Dvēseles iedvesma*.

Kuldīdzniece Ieva Tihanova sevi raksturo kā radošu personību, kura nebaidās uzdrīkstēties. Viņa priecājas, ka prot saglabāt senās vērtības – prasmi tamborēt – un tā atšķiras no citiem jauniešiem.

Elizabete Rublāne
Ievas Tihanovas arhīva foto

VALODNIEKS

Kurzemnieka konkursā tiek publicēti izteicieni un jēdzieni. Precīzāko skaidrojumu autori (var pievienot arī piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems balviņu.

Ko nozīmē teiciens starp divām ugunīm?

Atbildes līdz 10. jūlija 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv!

Atbilde.

Ingars Neimanis raksta: „Teicienu spēlēties kā kaķim ar peli lieta jeb saka tad, kad kādā draudīgā situācijā kāds, izmantojot savu pārākumu, spēlējas ar kādu, dod tam mātīgas cerības, ķircina, spīdzina, vārdzina. „Ja jūs viņus abus ietupināsiet, tad Cepļa naudas skapja un Zīles lieta paliks neizmeklēta. Ceplis ar Sauso spēlējas kā kaķis ar peli...” /P.Rozītis. *Ceplis.*”

Anita Eglīte skaidro: „Teiciens spēlēties kā kaķim ar peli nozīmē rīkoties viltīgi, mēģināt kādu apmānīt. Pirms apēst noķertu peli, kaķi mīl ar to paspēlēties.”

Mārcis Kalējs domā, ka tā ir sava pārspēka izrādīšana, vazāšana aiz deguna, jo esot skaidrs, ka kaķis ir stiprāks un pelei maz cerību izmukt.

Konkursu atbalsta Micrec.lv

Nīkrāce cauri gadsimtiem

755. jubileja SUMIŅA SKOLU

Nīkrāces 755 gadu jubilejā atzinības raksts par radošu ieceru un ideju īstenošanu tika pasniegts pamatskolas direktorei Ingai Flugrātei. Nīkrāces skoliņa, kas 1996. gadā tikusi pie jaunas ēkas, piedalās dažādos projektos. Skrundas novada un Nīderlandes fonda KNHM konkursā *Darīsim paši!* ierīkota atpūtas un rotaļu telpa *Alises brīnumzeme*, ar nīderlandiešu atbalstu tapis *Septiņjūdžu mežs* skolas ābeļdārzā. Nīkrāces pagasta jaunieši pirmie Kuldīgas rajonā ierīkojuši iniciatīvu centru, kur pulcēties un centra vadītājas, sociālās pedagoģes Ingas Koļesovas vadībā rakstīt jaunus projektus. Vairāki no viņiem, atbalstot vienu no pašvaldības prioritātēm – tūrisma attīstību, kļuvuši par pagasta jaunajiem gidiem. Nīkrāces pamatskolas mākslas pulciņš, kas Andas Vītolas vadībā radījis jaunu un savdabīgu pagasta prezentācijas objektu – akmeņus, uz kuriem uzgleznots pašvaldības ģerbonis. Tie dāvināti Nīkrāces 755. jubilejas svinību viesiem.

2008./2009. MĀCĪBU GADS

2008. gada 1. septembrī Nīkrāces pamatskolā skolas gaitas sāk 16 rotaļu grupas bērni, 18 piecgadīgie un sešgadīgie un 71 pamatskolnieks.

Darbu sāk divi jauni pedagogi. Sākumskolas klasēs pamatpriekšmetus 3. klasē, kā arī veselības mācību un vides zinības sāk mācīt bijusī absolvente Liene

Ancāne, mūziku un dziedāšanu – Skrundas mūzikas skolas skolotāja Dace Ganiņa.

Ejot līdz laikmetam, īstenojot skolas mērķus un uzdevumus, kuros sabiedrības pieprasījums ir orientēties mūsdienu tehnoloģijās, spējīga un videi draudzīga cilvēka audzināšana, Nīkrāces pamatskolā ieviesti jauni mācību priekšmeti – angļu valoda un datorzinības jau no 1. klases, vides zinības pamatskolas posmā.

Jaunums ir skolas padome, kurā ir gan vecāki, gan skolotāji un skolēni. Skolā tiek rīkota atklāto durvju diena, kad vecāki var piedalīties mācību procesā, vērot savus bērnus, izrunāties ar skolotājiem. Direktore Anda Vītola ir cilvēks, kuram patīk sagādāt līdzcilvēkiem svētkus, tādēļ 8. martā tiek rīkota Sieviešu dienas balle, kas domāta vecākiem, skolotājiem, pašvaldības pārstāvjiem un vietējiem uzņēmējiem, kuri atbalsta skolu dažādos pasākumos un piedalījušies skolas labiekārtošanā.

Uz pasākumu atnākuši 40 cilvēku, kuri nepiespiestā gaisotnē atskatās uz paveikto un kaļ nākotnes plānus. Decembra beigās Nīkrāces pamatskolai atnāk pateicības vēstule, kurā Draudzīgā aicinājuma Liepājas pilsētas 5. vidusskolas skolotāju kolektīvs pateicas Nīkrāces skolas skolotājiem par ieguldīto darbu un profesionālu bērnu sagatavošanu mācībām vidusskolā. Draudzīgā aicinājuma Liepājas pilsētas 5. vidusskolā veiksmīgi mācās mūsu skolas absolvents Andrejs Kirma.

Direktore Inga Flugrāte

Ar 2008. gada 2. janvāri skolu skārušas pārmaiņas – par direktori tiek apstiprināta skolas mācību pārzine Inga Flugrāte, savukārt mācību pārzines amatā ieceltas Sellija Jansone un Svetlana Rumpē.

JAUNAIS AMATS NEBAIDA

Izmaiņas amatos notikušas tāpēc, ka iepriekšējā direktore A.Vītola aizgājusi strādāt Skrundas domē par sociālā dienesta vadītāju, un pašvaldība decembrī rīkojusi konkursu uz atbrīvoto krēslu. Ne darbs pedagoģijā, ne arī vadībā I.Flugrātei neesot svešs, un jaunais amats nebaidot.

Par skolotāju viņa strādā kopš 1984. gada, uzreiz pēc Skrundas vidusskolas beigšanas, turklāt Nīkrāces skola jaunajai direktorei ir vienīgā darbavietā. No Laidiem, kur vēl dzīvo viņas mamma, atnākusi uz F.Deglava skolu strādāt kā sākumskolas skolotāja, ieprecējusies Nīkrācē un palikusi. Pēc tam apguvusi latviešu valodas skolotājas profesiju, kurā nostrādāti deviņi gadi. Līdztekus skolēnu izglītošanai bijusi direktores vietiece.

RĀDĪS, KO VAR UN DARA

Stājoties jaunajā amatā, I.Flugrāte atzīst, ka jau ieskicēta vīzija par skolas attīstību. Tiek domāts par sabiedrības piesaisti skolai, lai par to, kas notiek mācību iestādē, uzzinātu ne tikai tie, kas šeit

mācās, bet arī viņu vecāki. „Nevar teikt, ka dzīvojam atrauti no citiem, taču gribas vairāk parādīt, ko mūsu skolēni dara,” uzsver jaunā direktore. Par audzēkņu trūkumu īpaši sūdzēties nevarot, ir tikai viena apvienotā klase. Daži vecākie skolēni brauc mācīties citur, bet demogrāfiskā situācija ir visas valsts, ne jau viena pagasta problēma. Lai pārvarētu sociālos un ekonomiskos faktorus un atvilinātu jaunas ģimenes, jāsadarbības skolai, pašvaldībai un uzņēmējiem, uzskata direktore. Viņasprāt, Nīkrācē ir pateicīga vide: skola ir jauna, šajā mācību gadā uzlabojies sabiedriskais transports, attīstās uzņēmējdarbība, bijušas labas iepriekšējo vadītāju iestrādes, tāpēc radikālas pārmaiņas nav vajadzīgas, bet jāturpina attīstīties.

PROJEKTU DAUDZ

I.Flugrāte uzskata, ka par cilvēku vislabāk var pastāstīt viņa padarītie darbi un atbildības uzņemšanās par darba rezultātu. Īstenoti vairāki projekti: bērnu rotaļu un atpūtas laukuma iekārtošana, papildināta mācību vide ar rotaļu telpu sākumskolas skolēniem un vides izziņas materiāliem pamatskolas posmā, domāts par jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējām, vasaras brīvlaikā veidotas radošās darbnīcas netradicionāli skolēnu izglītošanai pirms mācību uzsākšanas.

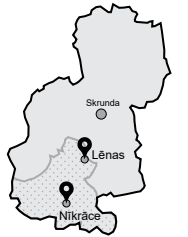
Līdztekus projektos iegūtajiem līdzekļiem tiek domāts par budžeta ekonomisku izlietojumu,

lai papildinātu skolas tehnisko un mācību vidi: iegādātas digitālās klavieres, atsevišķās klasēs nomainītas solu virsmas, uzsākta atbilstošu mēbeļu un mācību līdzekļu iegāde piecus un sešus gadus veco bērnu grupai, rotaļu grupa tiek nodrošināta ar atbilstošām gultiņām, tiek apzaļumota skolas apkārtnē. Protams, tik daudz nevar paveikt viens cilvēks, taču, pulcinot ap sevi radošus, aktīvus cilvēkus, mudinot uz lieliem darbiem, kopā var paveikt daudz, pārliecināta direktore.

Paralēli tiešajam darbam skolas direktore iesaistījusies arī sabiedriskajā dzīvē. Ir bijusi gan pašvaldības deputāte, gan izglītības un sociālo jautājumu komisijas priekšsēdētāja.

I.Flugrāte uzskata, ka šodienas straujo pārmaiņu pasaulē pārticīgu dzīvi nākotnē var nodrošināt kvalitatīva izglītība. Pārmaiņas sabiedrībā ietekmē arī izglītības procesu. Būtiski ir aiz taupības skaitļiem saskatīt skolēnus, cilvēkus, vecākus, darbiniekus. Viņa par izglītības iestāžu vienmērīgu saglabāšanu ir pēc iespējas tuvāk skolēna dzīvesvietai.

„Lai katrs bērns un viņa vecāki var lepoties ar saviem lielajiem vai mazajiem sasniegumiem izglītošanās un pilsoniskās atbildības jomā. Lai var lepoties ar savu ģimeni, skolu un novadu.”

No tūka līdz trikotāžai

Kā viens no savulaik lielākajiem Kuldīgas uzņēmumiem – Vintelera tūka fabrika – pārtapis par trikotāžas fabrikas *Māra* filiāli; kas tika ražots; kāda bija rūpnīcas ikdiena – par to varēja uzzināt agrākās rūpnīcas direktores Antoņinas Valeiņas rīkotajā tikšanās reizē.

Tā notika pirmsjāņu piektdienā, varbūt tāpēc bija atnākuši vien pāris interesentu. Tēlnieces Līvijas Rezevskas izstāžu zālē Mucenieku ielā izvietota neliela trikotāžas uzņēmuma *Māra* ražojumu izstāde no novada muzeja krājuma. Kā stāstīja muzeja speciāliste Ingrida Pole, fabrikas darbības sākums ir 1872. gads, bet ziedu laiki sākušies no 1885. gada, kad no tēva saimniekošanu pārņēmis Arturs Vintellers. Līdz pat 1939. gadam, kad ģimene repatriējās uz Vāciju, šie ražojumi bijuši iecienīti, vilna iepirkta ne tikai no visas Kurzemes, bet arī no ārzemēm.

Pirmās brīvvalsts laikā Vintelleram gājās ļoti labi, jo viņš piegādājis audumus Latvijas armijai. Fabrikā izgatavots audums, kas nelaida cauri ūdeni. Tas prezentēts kādā ražošanas izstādē 1932. gadā

Par Kuldīgas trikotāžas fabrikas *Māra* vēsturi stāstīja muzeja speciāliste Ingrida Pole.

un godalgots. Iegādātas modernas vācu mašīnas, kam jau du devušas tvaika iekārtas. Tās kurinātas ar Ķīmales purvā iegūto kūdru. Īpašnieks par strādniekiem rūpējies: nomājis zemi viņu mazdārziņiem, noīrējis Āpu ezeru, kur visiem atpūsties, strādnieku bērniem rīkota eglīte. Fabrikā izveidots viens no pirmajiem bērnodārziem Kuldīgā.

Otrā pasaules kara laikā fabriku pārņēmis Vācijas kara resors un tika ražots armijas vajadzībām.

1945. gadā tūka fabrikā ražošana atjaunota – tur aizvien vēl apstrādāta vilna un austi audumi. Pat 20. gs. 70. gados uz ballēm kāds atnācis fabrikas auduma *Sāls un pipari* uzvalkā vai kostīmā, kas tolaik gan vairs nav bijis modē.

1964. gadā rūpnīca pievienota ražošanas apvienībai *Rīgas tekstils*, bet no 1965. gada tā kļuvusi par Rīgas trikotāžas ražošanas apvienības *Māra* 2. filiāli. Te krāsotas pogas un lentes visai

Mārai. Klātesošie atcerējās, ka Alekšupītes ūdens gan reizēm bijis spilgti zils vai zaļš. Fabrikā bijuši trīs pamata cehi – krāsošanas, adīšanas un šūšanas – un vairāki palīgcehi, piemēram, remonta un mehāniskais, transporta u.c.

A.Valeiņa, fabrikas direktore no 1979. līdz 1992. gadam, atcerējās, ka te ražotas 2,5 tonnas dzijas un 3200 izstrādājumu dienā: jakas, svārkī, džemperu u.c. Ražošanas mašīnas iepirkas no

Fabrikas *Māra* trikotāža no novada muzeja krājumiem.

Ļeņingradas un arī Vācijas Demokrātiskās Republikas. Šuvēju cehs atradies arī Alsungā. A.Valeiņai bijušas labas attiecības ar Skrundas militārās pilsētiņas vadību, un viens cehs iecerēts arī tur, bet intrigu dēļ tas nav izdevies. Viņas iecere bijusi arī arodskola Kuldīgā – tāda izveidota 1979. gadā kā Rīgas 26. profesionāli tehniskās skolas filiāle. Tur meitenes mācījušas par šuvējām un motoristēm. Vēl A.Valeiņa atcerējās, kādās ekskursijās braukts, kādi pasākumi fabrikā rīkoti.

Iveta Grīniņa
Lāsmas Reimanes foto

Veģetārisms – tā ir domāšana

Par mīlestību pret dzīvniekiem un dabu, par ģimeni un vēlmi dzīvot tīrā vidē stāsta Kuldīgas Centra vidusskolas 11.m klases skolniece IEVA LIZETE ROŽKALNA, kura ceturto gadu pievērsusies veģetārajam dzīvesveidam, atsakoties no gaļas.

Kāpēc no gaļas atsacījies?

Par veģetārisma kā dzīvesveidu sāku interesēties, kad ģimenē mamma pirmā sāka neēst gaļu. Lēnām arī pati sāku apzināties, ka nemaz neprasās, un nebija tā, ka gaļa ļoti garšota. Ēdu tāpēc, ka tā pievienota ēdienos skolā, mājās un citur. Lasot rakstus, pētot informāciju, kas ar dzīvniekiem notiek pirms tam, kad gaļu nopērkam veikalos, sapratu, ka man tā nav vajadzīga. Nevēlos, lai manis un daudzu citu cilvēku dēļ dzīvnieki tiek audzēti un pēc tam nokauti. Nokaušanas brīdī tie izjūt ļoti lielu stresu un sliktas emocijas, kas galā uzkrājas, kā arī tie tiek baroti ar hormoniem un citām augsanu paātrinātājiem. Pēdējā laikā arvien vairāk aizdomājos par vegānisko dzīvesveidu. Arī māsa gaļu neēd. Tētis vienīgais ēd. Es neēdu arī zivis un citus jūras produktus.

Kas pamudināja mammu pievērsties veģetārisma?

Viņa vienmēr ļoti mīlējusi dzīvniekus un saprata, ka ir alternatīvas, ar ko gaļu var aizstāt, tā nenodarot dzīvniekiem pāri. Ar ko atšķiras, piemēram, cūka no suņa? Kāpēc vienu cilvēki var lietot uzturā bez sirdsapziņas pārmetumiem, bet otru ne?

Kas tevi attur no tā, lai kļūtu par vegāni, no dzīvnieku valsts produktiem atsakoties pilnībā?

Man būtu diezgan grūti vegānisku ēdienu iespējas atrast Kuldīgā. Protams, var gatavot pats, bet tam vajag diezgan daudz brīvā laika. Dažreiz attur doma, ka būtu jāatsakās no siera, kas man ļoti garšo, un vēl citiem dzīvnieku izcelsmes produktiem, ko uzturā iekļauju, taču, skatoties globāli, zinu, ka varētu bez tiem iztikt. Domāju, ka tad, kad pabeigšu vidusskolu un došos uz Rīgu studēt, visticamāk, pievērsīšos vegāniskajam uzturam. Pašlaik arī skolas pavāriem būtu grūti pielāgoties manam uzturam, ja es būtu vegāne. Manā skolā nav īpašas ēdienkartes veģetāriešiem, taču ir iespēja pašai sakomplektēt pusdienas no konkrētajā dienā pieejamajiem ēdieniem. Ja būtu vegāne, tas būtu daudz sarežģītāk, jo es neēstu neko, kas nācis no dzīvnieku valsts, piemēram, olas, pienu, biezpienu, krējumu utt.

Ar kādiem produktiem tu aizstāj gaļu?

Svarīgi uzņemt pietiekami daudz olbaltumvielu. Tās uzņemu ar pienu un olām. Ļoti svarīgi ir pākšaugi un graudaugi, piemēram, griķi, rīsi, dažādas pupiņas. Daudz lietoju dažādus riekstus un cenšos savas maltītes sabalansēt, lai ir

Kuldīdzniecei Ievai Lizetei Rožkalnai vienmēr bijusi liela mīlestība pret dzīvniekiem.

mazliet no visa.

Ir pieņemts domāt, ka cilvēkiem, kuri atteikušies no gaļas, vairāk jāseko līdz vitamīnu daudzumam un regulāri jāpārbauda veselība. Vai tā ir?

Taisnība. Es veicu vitamīnu pārbaudes, lai pārliecinātos, ka uzņemu visas vajadzīgās uzturvielas, un zinātu, ka nekā netrūkst.

Kas notiek, ja veselību nepārbauda pietiekami bieži?

Skatoties no fiziskā viedokļa, ja trūkst kādas vajadzīgās vielas, var rasties dažādas problēmas un tikt novājināta imūnsistēma. Katram tas ir citādi. Zinu: ja trūkst dzelzs, tas var novest pie ģībšanas, nespēka un citām problēmām. Mūsdienās visiem vajadzētu sekot līdz veselībai neatkarīgi no tā, ko ēd.

Vai zini kādu gadījumu, kad veselību sabojājis, kļūstot par veģetārieti vai vegānu? Kāds tam varētu būt iemesls?

Es neesmu dzirdējusi, taču tādi noteikti bijuši. Kļūstot par veģetārieti, jābūt izglītotam, pašam daudz jāinteresējas par šo tēmu. Nepietiekams zināšanas varētu būt pamats tam, ka cilvēks var pieļaut kļūdas un veselību sabojāt.

Cik būtiski veģetārais dzīvesveids tavu veselību uzlabojis?

Visbūtiskākais noteikti ir tas, ka, atsakoties no gaļas, esmu ievērojusi – pēc maltītes vairs nav smaguma sajūtas. Kādreiz tas ļoti traucēja. Jutos arī emocionāli spēcīgāka, jo apzinos, ka uzturā vairs nelietoju dzīvo radību.

Vai sākotnēji, atsakoties no gaļas, jāsazinās ar uztura vai medicīnas speciālistu? Kāpēc?

Es domāju, ka tas nav obligāti vajadzīgs, jo, piemēram, video vietnē YouTube var noskatīties dažādus ieteikumus.

Minēji, ka tētis ģimenē vienīgais ēd gaļu. Vai tev grūti ar to sadzīvot?

Nē, tas mani neietekmē. Dažreiz nav patīkami, kad saozu, ka gaļa tiek gatavota, jo oza ir daudz jutīgāka pret dažādām smaržām, taču ar to var sadzīvot.

Vai draugu un paziņu lokā daudz veģetāriešu?

Nē, daudz nav, bet daži draugi piekopo vegānisku dzīvesveidu.

Kā tev šķiet, vai veģetārisms Latvijā ir izplatīts?

Arvien vairāk tiek rīkoti pasākumi veģetāriešiem un vegāniem. Piemēram, Rīgā katru gadu notiek vegānu festivāls, šogad ap Līgo svētkiem pirmo reizi svinēti Vegjāņi, ir vēl citi pasākumi. Tos apmeklē arī daudz gaļēdāju, un tas, manuprāt, ir pozitīvi, jo viņi uz daudzām lietām var paraudzīties citādāk.

Cik bieži tev nākas sastapties ar negatīvu attieksmi pret savu dzīvesveidu? Kādas ir šīs negācijas?

Negribētu teikt, kad daudz sastopos ar negācijām, taču cilvēkiem bieži vien patīk izteikt piezīmes un jokus par veģetārisma, pieminot un parādot gaļu. Sākumā ar to bija grūtāk sadzīvot, tagad

esmu pieradusi. Daudzi ir mēģinājuši uzspiest savu viedokli, bet es to neņemu vērā. Visvairāk negatīvie uzskati parasti nāk no vecākās paaudzes cilvēkiem, jo viņi bieži vien nespēj vai negrib saprast galveno domu, kāpēc citi no gaļas atsakās.

Kādi ir biežākie stereotipi par veģetāriešiem, kurus nācies dzirdēt?

Ļoti daudzi šo dzīvesveidu nesaprot. Ir stereotips, ka visiem veģetāriešiem un vegāniem trūkst vitamīnu. Ir tādi cilvēki, kuri domā: ja tev kaut kas sāp, tas noteikti saistīts ar to, ka neēd gaļu. Domāju, ka šie stereotipi izveidojušies neinformētības dēļ.

Vai, pateicoties sociālajiem tīkliem, veģetārisms nav kļuvis par tādu kā trendu?

Jā. Pašlaik tas noteikti varētu būt trends jaunu cilvēku vidū. Man ir gadījies nonākt situācijā, kad redzu cilvēku, kurš ēstuvē vēlas paēst veģetāri, bet tam mugurā ir dzīvnieku izcelsmes kažoks, un tas uzreiz liek aizdomāties, vai šis cilvēks veģetāro dzīvesveidu uztver nopietni. Es uzskatu, ka veģetārisms un vegānisms ir domāšana – tas nav stāsts tikai par ēdienu. Ja cilvēks šim dzīvesveidam nav atdevies ar visiem uzskatiem, viņš nevar sevi saukt par veģetārieti.

Vai apģērbā un kosmētikā pievērs uzmanību tam, vai tajos nav dzīvnieku izcelsmes produktu?

Jā, vienmēr paskatos uz etiķe-

tes un pārbaudu, vai tas nav testēts uz dzīvniekiem un vai nesatur to izcelsmes produktus.

Daudz tiek runāts par planētas saudzēšanu un ilgāku saglabāšanu. Vai veģetārisms ir viena no opcijām, kas palīdz dabu saudzēt?

Ļoti liels piesārņojums rodas tieši no industriālās lopkopības. Vide tiek piesārņota ar dažādām izplūdes gāzēm, lauki tiek apstrādāti ar ķīmiju, tiek patērēti daudzi planētas resursi, lai uzturētu lopkopību, taču cilvēki reti aizdomājas tik tālu. Arī zvejniecībā notiek tas pats. Gadās avārijas, kad jūrās un okeānos izplūst ķīmikālijas, kas nonāvē zivis un citas jūras radības. Ir vēl daudzas citas lietas, kas kaitē planētai.

Ko ilgtermiņā dotu tas, ja vairāk cilvēku kļūtu par veģetāriešiem vai vegāniem?

Tas uzlabotu ļoti daudz. Planēta kļūtu tīrāka un zaļāka. Es daudz interesējos par piesārņojumu un visām lietām, kas ietekmē planētu, tāpēc zinu, ka pēc dažiem gadu desmitiem viss būs neatgriezeniski sabojāts. Jo vairāk cilvēku sāktu aizdomāties, ko viņa maltīte, kas satur gaļu, nodara planētai, kā arī to, cik daudzi resursi pirms tās apstrādes patērēti, situācija arvien vairāk uzlabotos.

Ko tu vēl dari, lai nepiesārņotu vidi?

Eju uz veikalu ar savu auduma maisiņu un neizmantoju plastmasas. Mums ģimenē katram ir savs maisiņš, un tas ir ļoti forši. Augļus un dārzeņus lieku mazākos auduma maisiņos vai arī nelielu vispār. Daudzi uzskata, ka tas ir laikielipīgi, taču, manuprāt, tieši pretēji – tas ir daudz ātrāk un vienkāršāk. Vēl es šķiroju atkritumus un, kad kaut ko pārku, piedomāju, vai man tiešām tas vajadzīgs un vai to izmantošu.

Ko tu ieteiktu tiem, kuri vēlas kļūt par veģetāriešiem, bet baidās, ka būs dārgi vai neizdevīgi?

Es iesaku nebaidīties un, ja kaut kas nolemts, droši to sākt. Veģetārisms un vegānisms ir diezgan izplatīts dzīvesveids, tāpēc atrast domubiedrus un informāciju nebūtu problēmu. Galvenais ir pašam būt zinātkāram un censties ik pa laikam iegūt jaunas zināšanas. Ieteiktu būt gataviem kādreiz saņemt negatīvus komentārus un dzirdēt dažādus viedokļus, taču no tā neietekmēties. Būt saprotošiem un cilvēkiem visu izskaidrot pozitīvā veidā.

Elizabete Rublāne
Ievas Lizetes Rožkalnas
arhīva foto

PĀRDOD

Veikalā **Dagus**, Liepājas ielā 51, Kuldīgā, apjomīgi vīriešu **APĢĒRBI, APAVI** – ikdienai, darbam, medībām.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žālūziju piedāvājums. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (*Elvi*), tālr. 28378818.

Grūsnu **TELI**. Tālr. 26823474.

Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

Skaldītu **MALKU**, rakstām kvītis. Tālr. 29428876.

Ar piegādi pārdod visu veidu **MALKU**. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

GRANTI, SMILTI. Tālr. 27101850.

TRŪDZEMI, kūtsmēslus, kūdru, mulču. Tālr. 29560885.

VAJADŽĪGI

A/s *Premia FFL* (40003483493) – **KRAVAS AUTOMOBĪĻA VADĪTĀJI**, nepieciešama C kat., *čīps* un 95. kods. Darba samaksa 980–1500 eiro, darbs ar jaunām kravas a/m, bezmaksas uzņēmuma produkti, darba vietas adrese Kaļķu iela 16, Kuldīga. Pieteikumus sūtīt e-pastā: personals@foodunion.com, tālr. uzzinām 29421327.

Esī mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā
Kurzemnieks
iesniedz ērti
no sava datora
307.lv

VANNU RESTAURĀCIJA**PĒRK**

Pērku divstabu **DZĪVOKLI** Kuldīgā ar malkas apkuri. Tālr. 22447206.

DZĪVOKLI Kuldīgā. Tālr. 26305029.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās **AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 26104984.

Pērku **MEŽA ĪPAŠUMUS** no 1000 līdz 15 000 EUR/ha. Pērku **CIRSMAS** izstrādei. Tālr. 28690422.

Lapkoku **CIRSMAS**. Tālr. 27811870.

SIA *Lateira* pērku **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsma visā Kurzemē. Kārtojām dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Kautuve SIA *Lāses AM* Kurzemē, Vidzemē un Zemgalē pērku kautsvārā piena un gaļas šķirnes **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** un **TEĻUS** par tirgus cenām. Ir piemaksas gaļas liellopiem. Labas cenas jaunlopiem. Visiem piemaksas par daudzumu, sākot no 5 gab. Samaksa 7 dienu laikā. Transports bez maksas. Tālr. 29353243.

Z/s *SMAIDAS* pērku **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Kuldīgā, Mederu ielā 8, pērku **GAILENES**, netīrītas **MELLENEŠ**. Tālr. 20232773.

GAILENES, MELLENEŠ. Brauc pie klienta. Sīkāk pa tālr. 26284210.

GAILENES, MELLENEŠ Kuldīgā, Planīcas ielā 7a. Tālr. 24949355.

GAILENES, MELLENEŠ Skrundā, Liepājas ielā 4. Tālr. 24845242.

Meža un dārza **OGAS, GAILENES** un **KIPLOKUS**. Tālr. 29765478, 28361292.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakal. Tālr. 29886349.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsma atlikumus,
šķeldojamu materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
☎ 25 622 293 (Āris)

DAŽĀDI

AUTO SIGNALIZĀCIJU uzstādīšana. Tālr. 26669624, 29242556, merano.lv.

JUMTA SEGUMU maiņa, kausējamo jumtu darbi, fasādes siltināšana, apdare. Materiālu piegāde. Tālr. 22489517.

Sertificēta būvfirma ar pieredzi veic dažādus **BŪVDARBUS**, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

Sniedz **EKSKAVATORA** pakalpojumu. Attīra aizaugušas platības. Tālr. 28690422.

Universālā **EKSKAVATORA** pakalpojumi no 25 eiro/stundā. Tālr. 24957247.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APĀUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērku zarus šķeldošanai un cirsma izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

Ātri saskaldū **MALKU**. Tālr. 26449395.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

NOTĀRS SKAIDRO**Apostille – dokumentu apliecinājums ārvalstīm**

Kopš 1. jūlija Latvijā izdotus publiskos dokumentus ar apliecinājumu apostille legalizē zvērināti notāri. Līdz ar to cilvēkiem, kuriem šeit izdots dokuments jāiesniedz kādā iestādē ārvalstīs, nav vairs jādodas uz Rīgu, lai to apliecinātu ar apostilli.

To dara jebkura notāra birojā 30 pilsētās. Turklāt elektroniski izsniegtos var *apostillēt* arī attālināti.

Kā skaidro Latvijas Zvērinātu notāru padomes pārstāve Liene Krīvena, tas attiecas uz dokumentiem, kas iesniedzami kādā Hāgas konvencijas *Par ārvalstu publisko dokumentu legalizācijas prasības atcelšanu* dalībvalstī (to saraksts – Ārlietu ministrijas mājaslapā).

KO NOZĪMĒ – APLIECINĀT AR APOSTILLI?

Lai dokumentiem citā valstī būtu tāds pats juridisks spēks kā Latvijā, vajadzīgs apstipri-

LĪDZJŪTĪBAS

*Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dzīji, dzīji daudzām sirdīs sāp.*

*/O.Skuja./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Jānim Jansonam, tēvu pēkšņi zaudējot.
SC grupas darbinieki*

*Ir aplukuši soļi,
Vien paliek mīlestības gaišais stars.*
*/O.Vācietis./
Izsakām līdzjūtību Aijai Jansonei un tuviniekiem, VISVALDI mūžībā pavadot.*

Valda, Gunita

*Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dzīji, dzīji daudzām sirdīs sāp.*

*/O.Skuja./
Izsakām līdzjūtību Aijai un tuviniekiem, mīļu cilvēku zaudējot.
Krastiņi un Rozevski*

*Nekas nav atgriezams, lai cik tas skaists ir bijis,
Ik mirklis aiziedams ir sevi piepildījis.*

*/E.Zālīte./
Izsakām līdzjūtību Sarmītei Prančai, dēlu DAIRI mūžībā pavadot.
Mājas kaimiņi*

*Kā negribas ticēt,
Ka cilvēks var tā –
No gaišas dienas aiziet mūžībā.*

*/Ā. Elksne./
Izsakām līdzjūtību Grundmaņu ģimenei skumajā brīdī, no brāļa DAIRA atvadoties.
Kuldīgas būvserviss kolektīvs*

*Lai balta saule,
Zaļa zāle
Un viegla zeme
Smiltājā!*

*/V.Kokle-Līviņa./
Izsakām līdzjūtību dr. Silvijai Intai un pārējiem piederīgajiem, māmiņu mūžībā pavadot.
Bijušie poliklīnikas darbabiedri*

*Koks nezina, kad vētrā tas lūzis,
Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā stās.*

*/O.Rikmanis./
Izsakām līdzjūtību Vitoldam Duburam, brāli smilšu kalniņā pavadot.
Irma, Valerijs, Velga,
Mirdza, Skaidrīte*

nājums tam, ka to parakstījis amatpersona patiešām eksistē un ka tās paraksts un zīmoga nospiedums ir īsts. Vienā Hāgas konvencijas valstī ar *apostilli* apstiprināts dokuments tiek atzīts arī citās. Tātad Latvijā apliecinātais būs derīgs gan Čīlē, gan Grieķijā, gan citās (vairāk nekā 100) Hāgas konvencijas dalībvalstīs.

KĀDI DOKUMENTI APOSTILLĒJAMI?

Darbs vai mācības ārzemēs, pārcelšanās uz dzīvi citā valstī, laulības vai šķiršanās ar ārvalstnieku, mantošana vai bankas konta atvēršana citā valstī – šīs un vēl citas situācijas paredz tādu Latvijas iestāžu izdotu dokumentu apriti, kuriem vajadzīgs apliecinājums no Latvijas valsts puses. Tas ir, piemēram, skolu un augstskolu diploms, dzimšanas apliecība, izziņa par nesodāmību, laulības apliecība, izziņa, ka cilvēks neslimo ar

tuberkulozi u.tml., arī pilnvara, kas izdota Latvijā un izmantojama citā valstī. Tos visus dēvē par publiskiem dokumentiem.

Pirms došanās uz jebkuru ārvalsti, kuras iestādē būs jāiesniedz kāds dokuments, ieteicams jau laikus noskaidrot, vai vajadzīga legalizācija vai apliecināšana ar *apostilli*.

KĀ TAS NOTIEK?

Pie notāra jādodas, līdzīgi ņemot *apostillējamā* dokumenta oriģinālu un pasi vai ID karti. Parasti dokumentu apliecina vienas darba dienas laikā, ja Paraksta paraugu datubāzē ir dokumentu izsniegušās amatpersonas paraksta un zīmoga nospieduma paraugs. *Apostille* tiek taisīta tikai elektroniski. Ievadot tās numuru, to var atrast un pārbaudīt reģistrā *E-apostille*: <https://notary.lv/apostille/verify>. Valsts nodeva par dokumenta apliecināšanu ir 25,34 eiro, ieskaitot PVN.

IESPĒJA**Atbalsts onkoloģiskajiem slimniekiem**

Onkoloģisko pacientu un viņu tuvinieku atbalsta biedrības *Dzīvības koks* Liepājas nodaļa arī jūlijā aicina uz dažādiem atbalsta pasākumiem.

9. jūlijā 17.30 Liepājā, Veidenbauma ielā 3 (sociālā dienesta mācību klasē 3. stāvā) būs tikšanās ar psiholoģi Diānu Oļukalni. Liepājas nodaļas vadītāja Ilze Vainavska aicina pārrunāt, kas uz sirds, vai vienkārši būt kopā

Informācija: tālr. 28343138 (Ilzei Vainovskai), www.dzivibaskoks.lv.

ar tiem, kuriem situācija līdzīga. Dalība ir bez maksas.

Joprojām turpinās valsts apmaksātās psihosociālās rehabilitācijas programmas. Pieteikties vietnē: <https://anketa.dzivibas-koks.lv>. Darbojas arī mentoru tālrunis 26323636.

Savukārt veikala *Kostimi.lv* īpašnice Kristina Beļajeva-Aleintina katru mēnesi 20 sievietēm dāvina parūku. Šogad plānots iepriecināt 180 sievietes. Ja parūka vajadzīga, jāraksta e-pastā: dzivibaskoks@dzivibaskoks.lv.
Inguna Spulniece

SIA "CĒSU GAĻAS KOMBINĀTS"
par augstām cenām iepērku
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

VĀRDADIENAS

No 8. līdz 14. jūlijam
 8. Ada (71), Adele (488), Antra (2311)
 9. Asna (4), Asne (13), Zaiga (1538)
 10. Lija (712), Olivija (400), Olivers (1510), Odrija (462)
 11. Leonora (443), Svens (145)
 12. Indriķis (76), Ints (665), Namejs (76)
 13. Margarita (3698), Margrieta (133)
 14. Anvars (25), Oskars (6290), Ritvars (1529)

Populārākie:
 Margarita un Oskars.

Kā slavenajai aktrisei

Antra Jomanta-Čaročinska, Vārmes *Garīšu* īpašniece: – Vārda idejas autore bijusi mana omīte Zenta, vecākiem atlicis vien piekrist. Omīte stāsta, ka vārds ļoti paticis – tajā laikā bijusi populāra aktrise Antra Liedskalniņa. Mamma gribējusi saukt par Margaritu, tētis – par Vitu, jo pats ir Vitauts. Bērībā laikam katram bijis brīdis, kad savs vārds nav paticis, arī man, bet īslaicīgi. Mans vārds ir pateicīgs – pamazināmā forma un iesaukas saistībā ar to nav populāras. Tas arī nav bieži sastopams – ne manā bērībā, ne tagad. Dažas Antras pazīstu, un visas ir vai nu manā vecumā, vai vecākas. Šo vārdu, manuprāt, viegli atcerēties un sajaukt nav iespējams. Smieklīgi: cilvēki bieži domā, ka mans pirmais uzvārds ir otrs vārds, un tad netīši tieku nosaukta par Antru Jolantu.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 8. JŪLIJĀ

Dienas garums – 17 st. 33 min.
 Saule lec 4.42, riet 22.15.

Naktī +12°...+14°

3-8 m/s

Dienā +15°...+17°

4-11 m/s

RĪT, 9. JŪLIJĀ

Dienas garums – 17 st. 31 min.
 Saule lec 4.43, riet 22.14.

Naktī +12°...+14°

1-6 m/s

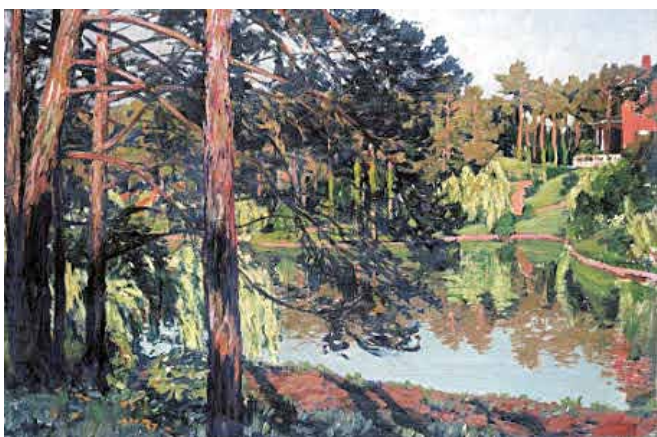
Dienā +15°...+19°

3-10 m/s

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

206. kārta.

Vācu gleznotājs un grafiķis (1865–1908). Viens no grupas *Berliner Secession* dibinātājiem 1898. gadā. Padzīts no Karaliskās Mākslas akadēmijas kā netalantīgs. Neārstējamas slimības dēļ izdarījis pašnāvību nošaujoties.

Atbildes gaidām līdz 10. jūlijam 11.00: Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

205. kārtas atbilde: Oskars Kokoška, Vēja līgava (*Die Windsbraut*). 1913.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Vita Jurenovska, Velta Višņevska, Līga Immure, Ausma Kreidere, Indra Ābelīte, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs.

VIEGLATLĒTIKA

Pēc pieredzes uz Pilteni

80 metru barjerskrējienā kuldīdznieki ģirts Bāders (nr. 142) un Aleksandrs Vaskops (nr. 147).

3. jūlijā Piltenes jaunajā stadionā Latvijas vieglatlētikas čempionātā U14 grupai sacentās daudz dalībnieku no visas Latvijas, un pieredzi guvuši arī Kuldīgas novada sporta skolas audzēkņi.

Alisei Aleksai Vītolai 6. vieta augstlēkšanā (1,38 m). Ģirtam Bāderam 8. vieta 80 metru barjerskrējienā (14,15) un 9. vieta šķēpa mešanā (33,95 m). Aleksandram Vaskopam 10. vieta 80 m/b (14,33) un 12.–14. vieta augstlēkšanā

(1,40 m). Meiteņu komandai 4 x 100 m stafetē 11. vieta (56;88, Nikola Bērziņa, Dana Avdjukēviča, Annija Roze, Anna Fokerota-Šīmane).

Inta Jansone
 Ilzes Stukules arhīva foto

BASKETBOLS

Emīls izaugsmi turpinās Itālijā

Talantīgais jaunais basketbolists, kuldīdznieks Emīls Ivanovskis prasmes pilnveidos Itālijā, jo parakstīts līgums ar A sērijas klubu *Vanoli Cremona*.

Pirms līguma noslēgšanas, lai iepazītos ar jauniešu komandu, redzētu, kā tur par sportistiem rūpējas, maijā bija devušies Emīla vecāki Baiba un Jānis Ivanovski.

Taču pirmās iemaņas Emīls apguvis Kuldīgas novada sporta skolā pie trenera Mārtiņa Štofregena. „Sporta zālē kopā pavadījām sešus gadus. Esam smagi strādājuši, lai sasniegtu šādu rezultātu. Superlīgā U14 grupā aizvadījām labu sezonu. Dienās viņš basketbolā sasniegs augstas virsotnes.”

Kuldīdznieks Emīls Ivanovskis basketbolu turpmāk spēlēs Itālijas klubā *Vanoli Cremona*.

Inta Jansone, kluba *Vanoli Cremona* arhīva foto

ŠAHS

Atpūtā kopā ar karali, laidni un torni

No 4. līdz 8. jūlijam Kables pagasta *Meždzirnās* notikusi atpūtas un treniņu nometne Latvijas spēcīgākajām šahistēm.

Bija pulcējušās valsts izlases spēlētājas Linda Krūmiņa un Dana Reizniece-Ozola (abas mūsu novadnieces), Ilze Bērziņa, Laura Rogule, vēl piedalījās Nellija Maklakova (arī novadniece), kā arī jaunās un talantīgās māsas Ramona (U18 čempione) un Madara (U16 čempione) Gostas. Prasmi papildinājis arī U14 grupas spēlētājs Emīls Mieriņš. Nometnes iniciatore – I.Bērziņa.

L.Krūmiņa stāsta: „Doma bija jau pērn, bet šogad visām izdevās vienlaikus izbīvēt vairākas dienas. Viesoties savā īpašumā Kabilē aicināja Ramonas un Madaras vecāki. Bijām izstrādājušas programmu: dienā trīs stundas spēlējām šahu, kā arī klausījāmies lielmeistaru Ilzes, Danas un Lauras trīs stundu lekcijas par šahu. Mums, pārējiem, tādas bija jāpagatavo līdz divām stundām. Protams, laiks bija arī atpūtai. Pa vidu paspējām piedalīties izlases trenera Zigurda Lankas rīkotajā turnīrā Baldonē.”

Inta Jansone

Par sporta pasākumiem, rezultātiem informējiet e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv!